

Studiehandbok 2004/2005 (arkiv)

(informationen är överförd från en tidigare webbsida och sparad i PDF-format)

Studiehandboken består av följande delar:

1. Läsårsplan (även benämnd "utbildningsplan" eller "läro- och timplan"); en tabell över ingående kurser
2. Allmänna föreskrifter (examenskrav; uppflyttningskrav etc)
3. Beskrivning och kursplaner för basutbildningen (åk 1-3)
4. Motsvarande för den högre delen av utbildningen (åk 4-5)

Del 1: Läsårsplan

Läsårsplanen finns nu i ett särskilt dokument

Del 2: Allmänna föreskrifter

(examenskrav; uppflyttningskrav etc)

Examenskrav för kandidatexamen och arkitektexamen finns nu på annan plats.

Allmänt: Regler för uppflyttning inom arkitektutbildningen

Generellt gäller (enligt rektorsämbetets beslut nr 123/91, dnr 144/91, doss 41):

Förkunskapskrav för studier i årskurs 2: Totalt skall 30 poäng från åk 1 vara avklarade.

Förkunskapskrav för studier i årskurs 3: Inga centrala moment ur årskurs 1 skall finnas kvar, dessutom skall 30 poäng från årskurs 2 vara avklarade.

Förkunskapskrav för studier i årskurs 4: Inga centrala moment ur årskurs 2 skall finnas kvar.

De fastställda riktlinjerna är att betrakta som en miniminivå, utbildningsnämnderna kan därutöver fastställa egna villkor.

För arkitektutbildningen gäller följande uppflyttningskrav:

(Fastställt av utbildningsutskottet den 27/4-04; texten innebär mindre förändringar jämfört med tidigare föreskrifter från studiehandbok 98/99)

Inför uppflyttningen görs en portföljbedömning, som i första hand är att betrakta som rådgivande. Om studenten har rester kan portföljbedömningen ligga till grund för eventuella avsteg från uppflyttningskraven ("dispens"). Sådan dispens beslutas av programansvarig eller delegeras. Eventuella dispenser skall anmälas till utbildningsrådet. Uppflyttningskrav:

Till årskurs 2:

Högst 5p får återstå, dock inga centrala moment. Eventuell dispens efter portföljbedömning.

(Tidigare formulering: Högst 5p, dock inga centrala moment)

Till årskurs 3:

Inga rester i åk 1. Högst 5p rester i åk 2, dock inga centrala moment.. Eventuell dispens upp till totalt 10p efter portföljbedömning.

(Tidigare: Högst 10p, dock inga centrala moment)

För uppflyttning till treans vårtermin:

Inga rester från åk 1-2. Godkänd hösttermin i åk 3 eller dispens efter portföljbedömning.

(Tidigare, då vt ingick i det valbara blocket: Inga rester i åk 1-2; restämnen från åk 3 får återstå läsåret ut)

Till årskurs 4:

Kandidatexamen eller motsvarande, dvs tre års arkitekturstudier. Inga rester från åk 1-3 accepteras, utom mindre kompletteringar av treans projekt, om läraren tillstyrker uppflyttning (treans kommunikationskurs kan också nekligeras).

(Tidigare: Inga rester i åk 1-3)

Till årskurs 5:

För att få påbörja det programmerade (men inte obligatoriska) femte läsåret får endast mindre rester från fjärde årskursen återstå. För att få påbörja examensarbetet skall alla obligatoriska och valfria utbildningsmoment i årskurs 1-4 vara godkända.

(Tidigare: Inte reglerat, men vid portföljbedömning krävs 160p för att få påbörja examensarbete)

Del 3: Studiehandbok för basutbildningen (åk 1-3)

Årskurs 1

Generellt för årskurs 1:

Arkitekturens grunder

Undervisningen under det första studieåret följer samma struktur för att garantera att alla studenter ska få en gemensam kunskaps- och referensbas. Varje lärargrupp lägger utifrån detta upplägg upp året. I samtliga projekt kommer de grundläggande begreppen som behandlas i Crashkursen att vara centrala. Dessa byggs sedan på med ytterligare begrepp som i sin tur följer med till nästa projekt o.s.v. På det viset kommer projekten efterhand att innehålla allt större komplexitet och hantera allt fler aspekter. Det första året fokuserar på begrepp, verktyg och metod. Det är viktigt att få en övergripande förståelse för hur ett projekt byggs upp och att träna skissarbetet; ritandet och tänkandet. Hanterandet av verktygen ska inte efter det första året utgöra ett hinder för att få fram de tankar och idéer man har och man ska ha tillgodogjort sig en metod som ska hjälpa en över hinder på vägen. Naturligtvis är man inte fullärd i något avseende men utifrån denna starka kärna i arkitektur och i arkitektens arbete kan kunskaper och fördjupningar sedan byggas upp (under det andra läsåret går man sedan ner i detalj och djupläsningar av program, landskap och byggnadsfysik).

Efter årets slut ska samtliga kunna

- hantera de grundläggande arkitektoniska begreppen
- hantera verktygen – ritning och modell – (innan jul ska alla kunna hantera ritningen och modellen). När och hur detta sker är upp till varje lärargrupp.
- ha tillskansat sig en arbetsmetod.

Pedagogiken bygger främst på att varje student utvecklar sin egen förståelse genom att själv producerar material som sedan diskuteras, på ritsal och under kritiktillfällen, från ett otal olika aspekter. Varje student sätter in samtliga projekt i sina portföljer. För att få godkänt krävs det i slutet av året att portföljen gås igenom och godkänns.

Betygsgrader: Inom hela basutbildningen används betygsgraderna godkänt och underkänt.

Undervisningsspråk: Inom hela basutbildningen används svenska språket.

Kursernas ev indelning i delar: Kurser kan vara uppdelade på två moment, vilket då anges i kursplanerna. Projekten är normalt indelade i två moment, där det sista omfattar 2p.

Årskursansvarig lärare: Fredrik Larsson.

1A1 100

Introduktion till arkitekturskolan

ht åk 1 (ej obl) Poäng: 1p

Syfte: Kursens syfte är att ge en introduktion till yrket, utbildningen och skolan.

Kursinnehåll: Kursen behandlar innehåller en övningsuppgift, att föreslå, bygga och dokumentera en mindre byggnad, ett övernattningsskjul gjort av återanvänt material.

Förkunskaper: (kursen inleder utbildningen)

Kursfordringar: Närvaro under planeringsskedet, inlämning och genomfört bygge. Arbetet bedrivs i grupp.

Kurslitteratur: Ingen särskild kurslitteratur erfordras.

Kursansvarig: Studierektor Hasse Ernerfeldt, hasse@arch.kth.se

1A1 CC1

Arkitektur, inledande kurs 1

ht åk 1 Poäng: 6 p

Syfte: MOMENT 1: Att introducera studenterna till arkitekturskolan och till ämnet arkitektur.

MOMENT 2: Att ge studenterna en gemensam och grundläggande begreppsapparat för att kunna tala om, analysera och producera arkitektur. Att börja arbeta med verktyget modell och få en start i vad en metod kan innebära. Kursen syftar också till att vara kul och avdramatisera kritiktilfället.

Innehåll: MOMENT 1: Kursen börjar med att ge studenterna kännedom om hur man använder de olika verkstäderna/lokalerna på skolan, de får träffa personalen och får samtidigt en mindre uppgift att lösa i grupp för att lära känna sina medstudenter.

MOMENT 2: Kursen ger en grundläggande förståelse av de formala arkitektoniska begreppen. Varje vecka fokuserar vi på ett begreppspar som resulterar i en modell som är tänkt att följa den inre logiken som varje enskild student lagt upp den första veckan av kursen.

Förståelsen byggs upp genom att ...

* begreppen diskuteras i föreläsningsform och i dialoger på ritsal

* begreppen används i analyser av projekt

* begreppen används som verktyg i det egna modellarbetet som utmynnar i arkitektoniska ställningstaganden. Varje vecka avslutas med en kritik som resonerar kring var och ens arbete.

Kurslitteratur: Ingen

Förkunskaper: (kursen inleder utbildningen)

Formerna för bedömning: Kravet för kursen är att man aktivt deltagit i ritsalsundervisningen samt producerat 4 modeller, 4 analyser och att man varit på 4 föreläsningar och deltagit i 4 kritiktilfällen. 80 % närvaro.

Kursansvarig: Fredrik Larsson

Examinator: Fredrik Larsson

1A1 13B

Arkitekturprojekt 1:1; Struktur

ht åk 1 Poäng: 5 p

Syfte: På samma vis som i den inledande kursen utgår kursen från begrepp med eller utan plats och program (beroende på grupp). I denna kurs ligger fokus på begreppet struktur. Syftet är att studera vad struktur är och kan vara utifrån både ett arkitektoniskt och ett konstruktivt perspektiv. Hur en form eller ett uttryck skulle kunna byggas upp? Syftet är också att fortsätta med att arbeta utifrån en metod och att förfina verktyget modell och vissa grupper kommer också att börja använda verktyget ritning.

Innehåll: Kursen inleds med en intensiv vecka då konstruktören och lektorn från Köpenhamns arkitekturskola Ture Wester har en veckas workshop om naturinspirerade konstruktioner, struktur och geometri. Sedan följer ritsalsarbete som styrs av lärarna i varje grupp. Undersökningarna sker till största delen via modell.

I detta projekt kommer det förmodligen att vara stora skillnader mellan de olika grupperna. Grupperna kan bl.a. skilja sig i huruvida man arbetar med en plats och ett program eller inte och även i vilken metod man väljer att arbeta utifrån. Vissa grupper kanske arbetar helt i modell andra väljer att i detta projekt introducera ritningen. Inlämningskraven kommer därför att vara lite olika från grupp till grupp. Dock är det ett gemensamt krav att alla ska ha byggt minst en modell.

Krav på förkunskaper: Arkitektur, inledande kurs 1

Kurslitteratur: Ture Wester; Structural order in space

Formerna för bedömning: 80% närvaro. Aktivt deltagit i ritsalsundervisningen samt godkända uppgifter och slutresultat.

Kursansvarig: Fredrik Larsson

Examinator: Fredrik Larsson

1A1 13C

Arkitekturprojekt 1:2; Vad är ett hus?

ht åk 1 Poäng: 6 p

Syfte: Projektet är det sista av tre sammanhängande delar (CC1 + arkitekturprojekt 1:1 + arkitekturprojekt 1:2).

På samma vis som i Crashkursen utgår kursen från begrepp. I denna kurs ligger fokus på begreppen program och plats. Resultatet ska bli ett "HUS". Ett mål är att varje student ska kunna rita efter projektets slut. Syftet är också att fortsätta med att arbeta utifrån en metod och att förfina verktyget modell.

Innehåll: Kursen startar med en veckas studier i geometri, ritteknik och perspektiv. Därefter följer ritsalarbete som ska resultera i modell och i en uppsättning ritningar (situationsplan, planer, sektioner och fasader).

Kurslitteratur: (gemensamt för projekten) Kairos nr5 arkitekturteorier, Clas Caldenby & Fredrik Nilsson; Om arkitektur, en antologi.

Krav på förkunskaper: Arkitekturprojekt 1:1

Formerna för bedömning: 80% närvaro. Aktivt deltagit i ritsalsundervisningen samt godkända uppgifter och slutresultat.

Kursansvarig: Fredrik Larsson

Examinator: Fredrik Larsson

1A1 13D

Arkitekturprojekt 1:3; Ordning och mening

vt åk 1 Poäng: 6 p

Syfte: Som vanligt baseras projektet på de tidigare begreppen. Projektet handlar till stor del om att ordna ett större givet program på en given plats. Syftet är att undersöka hur man kan ordna rum, rörelse och funktion. Begreppen ordning och mening problematiseras.

Innehåll: Projektet är kring 1500 m² och har ett givet program och en given tomt. En serie föreläsningar går parallellt med ritsalsundervisningen. Inlämningskraven är modell, situationsplan/modell, sektioner, planer och fasader i skala 1:200 samt att presentera projektet på "bästa" vis för att ta fram det väsentliga.

Kurslitteratur: Kairos nr5 arkitekturteorier, Clas Caldenby & Fredrik Nilsson; Om arkitektur, en antologi.

Krav på förkunskaper: Arkitekturprojekten 1:1 och 1:2

Formerna för bedömning: 80% närvaro. Aktivt deltagit i ritsalsundervisningen samt godkända uppgifter och slutresultat.

Kursansvarig: Fredrik Larsson

Examinator: Fredrik Larsson

1A1 13E

Arkitekturprojekt 1:4; Bostaden

vt åk 1 Poäng: 7 p

Syfte: Året samlas upp och vi fokuserar återigen på begreppet struktur och tillämpar detta på ett flerbostadshus och lägger därmed till begreppet bostad. I detta projekt är syftet även att gå lite djupare ner i det enskilda rummet.

Innehåll: Första året avslutas med ett bostadsprojekt. Programmet är bostäder på en given tomt. Mer specifika gränser sätts av de olika grupperna. Inlämningskraven är modell/modeller, situationeplan, planer, sektioner och fasader.

Kurslitteratur: Kairos nr5 arkitekturteorier, Clas Caldenby & Fredrik Nilsson; Om arkitektur, en antologi
Krav på förkunskaper: Arkitekturprojekten 1:1 - 1:3
Formerna för bedömning: 80% närvaro. Aktivt deltagit i ritsalsundervisningen samt godkända uppgifter och slutresultat.
Kursansvarig: Fredrik Larsson
Examinator: Fredrik Larsson

1A1 13T

Arkitekturteknik 1

ht+vt åk 1 Poäng: 4 p

Syfte: Att studera krafters rörelse och strukturers kraftspel.

Innehåll: Föreläsningar och övningar i statik.

Kurslitteratur: Anges vid kursstart

Förkunskaper: (kursen inleder utbildningen)

Formerna för bedömning: 80% närvaro. Aktivt deltagit i ritsalsundervisningen samt godkända uppgifter och slutresultat.

Kursansvarig: Anges vid kursstarten

Examinator: Bo Göran Hellers

1A1 13H

Arkitekturens historia och teori 1, översikt

ht+vt åk 1 Poäng: 3 p

Syfte: Att ge en övergripande inblick i arkitekturhistorien och en introduktion till arkitekturteori.

Innehåll: Introduktion till Västerlandets arkitekturhistoria i tolv föreläsningar från antiken till nu.

Grundläggande begrepp, kategorier och analysmetoder. Byggnader, städer, arkitekter och arkitekturteori i historisk kontext.

Kurslitteratur: Anges vid kursstarten

Förkunskaper: (kursen inleder utbildningen)

Formerna för bedömning: 80% närvaro. Godkänd tentamen och andra eventuella uppgifter.

Kursansvarig: Anges vid kursstarten

Examinator: Johan Mårtelius

1A1 13Q

Arkitekturkommunikation 1

vt åk 1 Poäng: 3 p

Syfte: Att träna studenten i att se. Att översätta 3D till 2D och tillbaka igen. Att lära sig arkitektens verktyg såsom ritteknik, perspektivlära, färg och form lära, grunderna i foto, layout, collage mm. Få en kort introduktion till datorbaserade presentationsprogram (Photoshop och Illustrator).

Innehåll: Övningar tillsammans med konstnärer och grupplärare. Studiebesök och föreläsningar.

Förkunskaper: (kursen inleder utbildningen)

Formerna för bedömning: 80% närvaro. Godkända uppgifter och slutresultat.

Kursansvariga: Birgitta Eriksson, Thomas Karlsson, Mia Vendel

Examinator: Fredrik Larsson

Årskurs 2

Generellt för årskurs 2:

Vetenskap och konst

De övergripande målen för årskurs två bygger vidare på målformuleringarna för årskurs ett med utveckling av begrepps- metod- och verktygshantering. Årskursens innehåll löper från det privata (bostad) till det offentliga (kulturinstitut). Uppgifterna varierar i skala. Genomgående krav för alla projekt är detaljsnitt i skala 1:20. Om årskurs ett visade på arkitekturens möjligheter så handlar årskurs två om det specifika. För detta ges kunskaper om material, tekniska system och om hur ritning fungerar och samverkar i olika skalor.

Betygsgrader: Inom hela basutbildningen används betygsgraderna godkänt och underkänt.

Undervisningsspråk: Inom hela basutbildningen används svenska språket.

Kursernas ev indelning i delar: Kurser kan vara uppdelade på två moment, vilket då anges i kursplanerna.

Projekten är normalt indelade i två moment, där det sista omfattar 2p.

Årskursansvarig lärare: Weronica Ronnefalk

Biträdande årskursansvariga lärare: Markus Aerni och Boel Hellman

1A1 CC2

Inledande kurs 2

ht åk 2 Poäng: 6 p

Crash Course i arkitekturkommunikation CAD-2D

Syfte: Att ge grundläggande kunskaper i CAD som ska kunna användas vidare i utbildningen.

Innehåll: Programkännedom i CAD med en mindre designrelaterad uppgift. Föreläsningar och studier vid datorn.

Kurslitteratur: Anges vid kursstart

Krav på förkunskaper: Ett års arkitekturstudier

Formerna för bedömning: 80% närvaro. Aktivt deltagit i datorsalsundervisningen samt godkända uppgifter och slutresultat.

Kursansvarig: Peter Ullstad

Examinator: Peter Ullstad

1A1 23B

Arkitekturprojekt 2:1; Bostad (/villa)

ht åk 2 Poäng: 9p (tidigare angavs felaktigt vt)

Syfte: Att i ett relativt litet projekt få fördjupad förståelse för boendet genom studier i program, plats, rum och skala. Genom att analysera behov, studera material, konstruktion och måttförhållanden pröva arkitektoniska möjligheter och begränsningar.

Innehåll: Studenterna ska rita ett mindre bostadsprojekt som innefattar såväl situation samt en detaljnivå i skala 1:20. Föreläsningar och övningar.

Program: Program och plats bestäms av respektive lärarlag.

Kurslitteratur: Anges separat

Krav på förkunskaper: Ett års godkända studier på arkitekturskolan (uppflyttad till åk 2).

Formerna för bedömning: 80% närvaro. Aktivt deltagit i ritsalsundervisningen samt godkända uppgifter och slutresultat.

Kursansvarig: Weronica Ronnefalk

Examinator: Weronica Ronnefalk

1A1 24C

Arkitekturprojekt 2:2; Kontext och struktur

ht åk 2 Poäng: 4 p

Syfte: Att få fördjupad kunskap kring materialens möjligheter. Ett enkelt klimatskal möjliggör en ingång för att studera enkla byggnadsfysiska förhållanden. Förståelse för situation och landskap. Förståelse för användare.

Innehåll: Studenterna skall rita byggnad som innefattar såväl situation, landskap samt en detaljnivå i skala 1:20. Föreläsningar och övningar.

Krav på förkunskaper: Arkitekturprojekt 2:1.

Formerna för bedömning: 80% närvaro. Aktivt deltagit i ritsalsundervisningen samt godkända uppgifter och slutresultat.

Kursansvarig: Weronica Ronnefalk

Examinator: Weronica Ronnefalk

1A1 24D

Arkitekturprojekt 2:3; Offentlig byggnad

vt åk 2 Poäng: 10 p

Syfte: Att ge fördjupad förståelse för relationen mellan program och arkitektur. Att förstå hur ett projekt påverkar sin omgivning.

Innehåll: Studenterna ska rita en komplex byggnad i en urban situation som innefattar såväl en skala på situation samt en detaljnivå i

skala 1:20. Föreläsningar och övningar.

(Projektet är indelat i två delar; 5p resp 3p; därtill 2p vid slutligt godkännande)

Krav på förkunskaper: Arkitekturprojekt 2:2.

Formerna för bedömning: 80% närvaro. Aktivt deltagit i ritsalsundervisningen samt godkända uppgifter och slutresultat.

Kursansvarig: Weronica Ronnefalk

Examinator: Weronica Ronnefalk

1A1 23Q

Arkitekturkommunikation 2

ht+vt åk 2 Poäng: 4 p

Del 1 (ht): Datorprojektering (delpoäng: 2 p)

Syfte: Att ge fortsatta kunskaper i datorprojektering; anknyts till det pågående projektarbetet.

Innehåll: Kursens första del integreras i projektarbetet.

Kurslitteratur: Ingen specifik

Krav på förkunskaper: Ett års arkitekturstudier

Formerna för bedömning: 80% närvaro. Aktivt deltagit i datorsalsundervisningen samt godkända uppgifter och slutresultat.

Delkursansvarig/examinator: Weronica Ronnefalk

Del 2 (vt): Konstnärlig träning (delpoäng: 2 p)

Syfte: Att träna studenten i att se. Att översätta 3D till 2D och tillbaka igen. Att lära sig arkitektens verktyg såsom ritteknik, perspektivlära, färg och form lära, grunderna i foto, layout, collage mm. Få en kort introduktion till datorbaserade presentationsprogram (Photoshop och Illustrator). Konceptuellt tänkande.

Innehåll: Övningar tillsammans med konstnärer och grupplärare. Studiebesök och föreläsningar.

Förkunskaper: Ett års arkitekturstudier

Formerna för bedömning: 80% närvaro. Godkända uppgifter och slutresultat.

Delkursansvariga: Birgitta Eriksson, Thomas Karlsson, Mia Vendel m fl

Examinator: Weronica Ronnefalk

1A1 23T

Arkitekturteknik 2

ht+vt åk 2 Poäng: 4 p

Syfte: Att vidare undersöka och få fördjupade insikter i hur de fyra elementen påverkar byggnader. Att ge grundläggande kunskaper i byggfysik och materiallära.

Innehåll: Föreläsningar i byggnadsfysik och materiallära samt tillämpade övningar och projekthandledning.

Kurslitteratur: Anges vid kursstarten

Krav på förkunskaper: Ett års arkitekturstudier.

Formerna för bedömning: 80% närvaro. Aktivt deltagit i ritsalsundervisningen samt godkända uppgifter och slutresultat.

Kursansvarig: Anges vid kursstarten

Examinator: Bo Göran Hellers

1A1 24H

Arkitekturs teori och historia 2, Nordisk arkitektur

ht+vt åk 2 Poäng: 3p

Syfte: Att ge grundläggande kunskaper i nordisk arkitekturhistoria.

Innehåll: Bebyggelsehistoriska teman i Norden med viss tonvikt på Sverige. Fördjupningar av första årets översikt genom närstudier av nordiska exempel i relation till internationell kontext. Exkursioner i Stockholm, Sverige, Norden.

Kurslitteratur: Anges vid kursstarten

Krav på förkunskaper: Ett års arkitekturstudier

Formerna för bedömning: 80% närvaro. Godkänd tentamen och övningsuppgifter.

Kursansvarig: Anges vid kursstarten

Examinator: Johan Mårtelius

Årskurs 3

Generellt för årskurs 3:

Mot kandidatexamen

Den tredje årskursen handlar om stadsbyggnad. Hösten består av planeringsorienterade grupparbeten.

Våren fokuserar mera på designaspekten och individuellt arbete i tre lärarlag med samma kursupplägg.

Hösten inleds med intensivkurser inom stadsbyggnadsämnet. Våren består av två stadsbyggnadsmässiga delprojekt om hustypologiers koppling till stadsbyggnad. Dessa åtföljs av ett komplext

husbyggnadsprojekt som tar utgångspunkt i erfarenhet från de tidigare arbetena. Under höstterminen är undervisningen årskursgemensam med projektgrupparbeten. Under vårterminen sker undervisningen mer inom de olika lärarlagen med individuella projektarbeten. Kompetensblock integreras i projektundervisningen.

Studier som avser att avlägga kandidatexamen inom arkitektur gör det avslutande komplexa projektet i form av ett 10p examensarbete ("kandidatnivån")

Betygsgrader: Inom hela basutbildningen används betygsgraderna godkänt och underkänt.

En anpassning till det internationella ECTS-systemet kan under läsåret komma att aktualiseras för den avslutande delen av basutbildningen.

Undervisningsspråk: Inom hela basutbildningen används svenska språket.

Kursernas ev indelning i delar: Kurser kan vara uppdelade på två moment, vilket då anges i kursplanerna.

Projekten är normalt indelade i två moment, där det sista omfattar 2p.

Årskursansvarig lärare: Kai Warttainen

1A1 CC3

Arkitektur, inledande kurs 3

Stadsbyggnad Eco-Soc-Tech Workshops

Åk3 ht Poäng: 6 p (varav 2p arkitekturteknik)

Syfte: Att ge grundläggande kunskaper i Stadsplanering.

Innehåll: Intensivkurs inom stadsbyggnadsämnet. Föreläsningar och övningar som bildar ett kunskapsblock som är integrerade delar i en storskalig övningsuppgift som genomförs i grupparbete.

Kurslitteratur: Anges vid kursstart

Krav på förkunskaper: Två års godkända studier på arkitekturskolan eller motsvarande

Formerna för bedömning: 85% närvaro. Aktivt deltagit i ritsalsundervisningen, inlämnad kursutvärdering samt godkända uppgifter och slutresultat.

Kursansvarig: Kai Wartainen

Examinator: Kai Wartainen

Integrerat: Arkitekturteknik (2 delpoäng), Infrastrukturellerad arkitekturteknik

Innehåll: Infrastrukturellerad arkitekturteknik integrerat inom projektundervisningen och genom årskursgemensamma föreläsningar. Föreläsningar, studiebesök och eventuellt övningar i hur stadens försörjningssystem och infrastruktur fungerar.

1A1 34B

Projekt 3:1; Planering

Åk3 ht Poäng: 14p (11p projekt och 3p integrerade kursdelar)

Projektets syfte: Att ge grundläggande kunskaper för planering i stadsrummet .

Innehåll: Planeringsprojekt med fokus på planering av urbana miljöer.

Studenterna ska utveckla rumsliga förutsättningar som grund för bebyggelsemönster. Föreläsningar och övningar. Utbildningen bedrivs i olika läroplaner.

(De 11 projektpoängen är indelade i två delar, där de sista 2p ges vid slutligt godkännande)

Kurslitteratur: Anges vid kursstart

Krav på förkunskaper: Två års godkända studier på arkitekturskolan eller motsvarande, samt kunskaper från den inledande kursen (1A1CC3)

Formerna för bedömning: 85% närvaro. Aktivt deltagit i ritsalsundervisningen, inlämnad kursutvärdering samt godkända uppgifter och slutresultat. Även de integrerade momenten skall vara godkända.

Kursansvarig: Kai Wartainen

Examinator: Kai Wartainen

Integrerad kursdel 1:

Arkitekturens teori och historia (1 delpoäng), Stadsbyggandets idéer och historia – del 1

Innehåll: Integrerat inom projektundervisningen och genom årskursgemensamma föreläsningar. Stadens typer och element, stadsbyggnadshistorisk översikt, stadsbyggandets idéhistoria.

Föreläsningar under läsåret:

Från Aristoteles och den antika staden till Rem Koolhaas, megastäder och nyurbanism.

Om Rom/Venedig/Paris/Istanbul etc ... (i anslutning till studieresa under våren)

Examination integrerad med projekt. Litteraturseminarier, uppsats.

(Under vårterminen: Studieresa till utomnordisk stad.)

Integrerad kursdel 2:

Arkitekturkommunikation (2 delpoäng) Presentationsteknik

Innehåll: Muntlig framställning, olika typer av presentationsteknik.

1A1 33C

Projekt 3:2; Laboration

åk3 vt Poäng: 10p (6 p projekt och 4p integrerade kursdelar)

Syfte: Att tillämpa planeringsunderlag för ett stadsrum.

Innehåll: Laborationsprojektet är en utveckling av planeringsprojektet.

Kurslitteratur: Anges vid kursstart

Krav på förkunskaper: Deltagit i projekt 3:1 eller motsvarande.

Formerna för bedömning: 85% närvaro. Aktivt deltagit i ritsalsundervisningen, inlämnad kursutvärdering samt godkända uppgifter och slutresultat. Även de integrerade momenten skall vara godkända.

Kursansvariga: Mats Fahlander, Maria Larsson och Jelena Mijanovic

Examinator: Kai Wartainen

Integrerad kursdel 1:

Arkitekturens teori och historia (2 delpoäng) Stadsbyggandets idéer och historia – del 2

Innehåll: Integrerat inom projektundervisningen och genom årskursgemensamma föreläsningar.

Fortsättning från höstterminen: Stadens typer och element, stadsbyggnadshistorisk översikt, stadsbyggandets idéhistoria.

Föreläsningar under läsåret:

Från Aristoteles, Vitruvius och den antika staden till Rem Koolhaas, megastäder och nyurbanism.

Om Rom/Venedig/Paris/Istanbul etc ... (i anslutning till studieresa)

Examination integrerad med projekt. Litteraturseminarier, uppsats.

Under vårterminen: Studieresa till utomnordisk stad.

Integrerad kursdel 2:

Arkitekturteknik (2 delpoäng) Materialläraoch installationer

Syfte: Att få utökad materialkännedom och kunskap om installationer.

Innehåll: Arkitekturteknik integrerat inom spårundervisningen och genom årskursgemensamma föreläsningar. Föreläsningar, studiebesök och övningar.

Basutbildningens avgångsprojekt; Komplex projekt 10p (åk3 vt):

Registrering sker antingen på

1A1 33D Arkitektur; Komplex projekt, 10p

eller på

1A1 0KA Examensarbete inom arkitektur /kandidatnivå, 10p

Projektet motsvarar högskoleförordningens definition av ett sådant självständigt arbete inom huvudämnet som kan ligga till grund för en kandidatexamen. Något krav på att avlägga sådan examen för att fortsätta arkitekturstudierna finns dock inte. Examensmöjligheten riktar sig därmed inte primärt till de studerande som avser att fortsätta till en svensk arkitektexamen.

Den studerande som redan vid avgångsprojektets start helt har slutfört arkitektutbildningens första 5,5 terminer, enligt utbildningsplanen och enligt tillämpliga delar av det s.k arkitektdirektivet (85/384 EEG), har möjlighet att ansöka om kandidatexamen och därvid genomföra projektet i form av ett examensarbete (koden 1A1 0KA).

Även sådana studerande som vid en senare tidpunkt uppfyller kraven har möjlighet att i efterhand ansöka om kandidatexamen.

Projektets/ examensarbetets syfte: Att tillämpa planeringskunskaper för ett stadsrum

Innehåll: Projektet tar avstamp från de tidigare projektfaserna i förståelsen av komplexa urbana sammanhang för att utveckla en byggnad som spänner mellan en större och en mindre skala. Studenterna

ska rita en komplex offentlig byggnad som innefattar såväl situation samt en detaljnivå i skala 1:20.

Föreläsningar och övningar.

Kurslitteratur: Anges vid kursstart

Krav på förkunskaper:

För examensarbete 10p: Se inledningen ovan.

För 1A133D: Fullt godkända studier fram till detta projekt. Undantag kan beviljas om resterna bedöms som små.

Formerna för bedömning:

För fullt godkänt projekt/examensarbete görs en bedömning i tre steg:

1. En helhetsbedömning av studentens uppnådda utbildningsnivå.
2. Generellt inlämningskrav för kandidatnivån, omfattande fyra A1 planscher, modell eller motsvarande presentation godkänd av ansvarig lärare. Eftersom projektet avslutar och sammanfattar basutbildningen bör det a) bestå av ett komplext program, b) behandla och redovisa en urban kontext och c) visa förståelse av byggtekniska system som redovisas även med detaljer i större skala t ex genom fasaden. Bedömningen görs av ett särskilt utsett lärarkollegium.
3. Projektspecifika bedömningskrav för de respektive lärarlagen. I princip gäller 85% närvaro, inlämnad kursutvärdering, aktivt deltagande i ritsalsundervisningen samt godkända uppgifter och slutresultat.

Kursansvariga: Mats Fahlander, Maria Larsson och Jelena Mijanovic.

Årskursansvarig: Kai Wartianen

Examinator/examinatorer: Utses på initiativ av Arkitekturskolans dekanus eller programansvarig.

Del 4: Studiehandbok för den högre delen av utbildningen (åk 4-5)

Årskurs 4

Generellt för årskurs 4:

Internationellt år

Under den fjärde årskursen sker ett stort internationellt utbyte av elever. Nära hälften av skolans elever studerar en eller två terminer på någon utländsk arkitekturskola. Och ännu fler elever från de skolor vi har utbytesavtal med deltar i vår undervisning - de flesta direkt från terminsstart. Det innebär att undervisningen till stor del under studieåret sker på engelska. Utbildningsåret inleds med ett årskursgemensamt intensivt projekt med inriktning mot rumsgestaltning och rumsuppfattning. Därefter följer en kortare valbar kurs i arkitekturkommunikation. I början av oktober startar projektundervisningen i sex olika valbara spår (tracks) bestående av tre efter varandra följande projekt; ett projekt på hösten och två på våren. De flesta spåren hänger ihop ämnesmässigt och tematiskt. Målsättningen är att eleverna skall följa ett och samma spår under ett helt år, men att det skall vara möjligt att byta spår eller bara läsa en del. Varje spår innehåller minst ett genomarbetat komplext arkitekturprojekt. I början och slutet av året görs en portföljgenomgång. Löpande under läsåret ges kurser i arkitekturteknik. En årskursgemensam föreläsningsserie som ges på förmiddagar en dag i veckan, och med övningsuppgifter påföljande eftermiddagar. Under året ges även kurser i arkitekturhistoria med gemensamma föreläsningar en dag i veckan. Kurserna i arkitekturteknik och arkitekturhistoria är obligatoriska moment knutna till projekten.

Betygsgrader: Inom den högre delen av utbildningen används betygsgraderna godkänt och underkänt. En anpassning till det internationella ECTS-systemet kan under läsåret komma att aktualiseras för delar av utbildningen.

Undervisningsspråk: I fjärde årskursen sker undervisningen huvudsakligen på engelska språket.
Kursernas ev indelning i delar: Kurser kan vara uppdelade på två moment, vilket då anges i kursplanerna.
Projektet är normlat indelade i två moment, där det sista omfattar 2p.
Årskursansvariga: Dan Johansson och Ori Merom

Årskurs 4 - Kursplaner för de spårgemensamma kurserna:

1A1 CC4

Arkitektur, inledande kurs 4

Crash Course 4

Åk 4 ht Poäng: 6p

Crash Course 4: Rumsgestaltning och rumsuppfattning – teori och praktik

Syfte: Att i projektform genomföra en fördjupad undersökning av arkitektoniska begrepp, rumsgestaltning och rumsuppfattning.

Innehåll: Kursen kombinerar teoretiska kunskaper med praktiskt arbete i skala 1:1. Arkitektur kan enkelt kopplas till två skeden i processen, representation av arkitektur (genom ritningar och modeller) och realisation av arkitektur (byggande). Traditionellt sett fokuserar skolan, av ekonomiska, praktiska och pedagogiska skäl, på det mer abstrakta och akademiska arbetet. Samtidigt finns det en önskan om att komma ner till detaljnivå, hur saker faktiskt sitter samman. Detta sker genom att producera ritningar i en mer detaljerad skala vilket oftast leder till den paradoxala situationen att ju mer detaljerade ritningar vi gör desto större blir avståndet till den verkligheter vi försöker representera. Ute på arkitektkontoren är detta ett mindre problem eftersom vi ofta arbetar parallellt med representation och realisation. Vi beställer materialprover, vi följer arbetet på byggarbetsplatsen osv. Idén med kursen är att studenterna enskilt eller i grupp skall ges möjlighet att i skala 1:1 realisera sina projekt. I samarbete med byggföretag och materialtillverkare får studenterna tillgång till byggmaterial. Arbetet sker dels genom ritningsarbete på ritisal, dels genom praktiskt arbete. I båda momenten har studenterna tillgång till övningsassistenter. Parallellt med övningen kommer ett antal teoretiska föreläsningar att hållas. Föreläsningar kommer att varva praktiserande arkitekter med mer historiskt orienterade föreläsningar om bl.a. pop-konsten och minimalismens framväxt. Framförallt den period då bland annat skulpturen trädde ur sitt begränsade fält och började formuleras utifrån sina rumsegenskaper. Axiomatiska strukturer och land art m.m. Dessa föreläsningar kan antingen Sven Olof Wallenstein eller Håkan Nilsson hålla. Ambitionen är att ordna en bussresa till Skåne och Göteborg (Lewerentz, Anshelm, Samuelsson, Wingårdh m fl)

Kurslitteratur: Kurskompendium

Krav på förkunskaper: Tre års arkitekturstudier eller motsvarande.

Examinationskrav: 80% närvaro vid föreläsningar och övningstillfällen, godkända uppgifter och slutresultat.

Ansvarig lärare: Tor Lindstrand

Examinator: Leif Brodersen

1A1 4T1

Arkitekturteknik 4ht

Architectural Technology 4a

Åk 4 ht Poäng: 2p

Syfte: Kursen syftar till att ge en djupare förståelse för sambanden mellan å ena sidan teknologi, konstruktion, material, system, inneklimat, energi och byggnadsdetaljer och å andra sidan arkitektur, koncept och kontext.

Innehåll: Föreläsningsserie där komplicerade arbetsprocesser beskrivs liksom konsekvenser av viktiga val beträffande konstruktion, material, byggdelar och detaljer. Studenterna skriver tre artiklar som relaterar till ämnet under kursen; en som diskuterar en valfri byggnad; en som diskuterar ett intressant byggnadsmaterial eller produkt som kan utvecklas och användas; en som diskuterar en teknisk lösning eller detalj i pågående projekt. De bästa artiklarna samlas i en bok.

Litteratur: Byggekatalogen Svensk Byggtjänst. Byggstandard 2002. Bygg. Handboken Bygg. AMA 98. Glass Construction Manual Birkhauser. Steel Construction Manual Birkhauser. Concrete Construction Manual Birkhauser. Masonry Construction Manual Birkhauser. Solar Energy in Architecture and Urb. Planning T. Herzog. The Details of Modern Architecture Vol II Ford. Monografier och tidskrifter.

Krav på förkunskaper: Tre års arkitekturstudier eller motsvarande.

Examinationskrav: 80 % närvaro på föreläsningar. Tre godkända uppsatser.

Ansvarig lärare och examinator: Leif Brodersen

1A1 4T2

Arkitekturteknik 4vt

Architectural Technology 4b

Åk 4 vt Poäng: 2p

Krav på förkunskaper: Tre års arkitekturstudier eller motsvarande.

Examinationskrav: Min 80% närvaro på föreläsningar samt presentation av godkänt projekt.

Ansvarig lärare och examinator: Leif Brodersen

Del 1 (i samarbete med Arkitekturens teori och historia):

Syfte: Att använda studier av islamsk och japansk byggnadstradition som källa för att utveckla egna samtida arkitekturprojekt.

Innehåll: Föreläsningar och projektarbete i grupp

Litteratur: Utvald referenslitteratur på en särskild hylla i biblioteket. Monografier, referenslitteratur, monografier och tidskrifter. Internet.

Del 2:

Syfte: Att fördjupa kunskapen om hur olika tekniska krav påverkar arkitekturen i skissprocessen, samt att praktisera denna fördjupade kunskap i studenternas egna projekt.

Innehåll: Föreläsningar som stöder en teknisk projektbeskrivning – där studenterna beskriver och diskuterar olika tekniska aspekter av sina egna pågående projekt.

Föreläsningar:

Genomgång av artiklar och teknisk projektbeskrivning

Inneklimat och tekniska system

Hållbart byggande och energi

Struktur, konstruktion och material

Akustik och brand

Trafik och infrastruktur

Litteratur: Referenslitteratur enligt lista vid kursstart.

1A14XT

Tillämpad teknologi 1

Applied Technology 1

Åk 4 ht+vt 4p

(Motsvarar kurserna i arkitekturteknik 4ht/4vt för studerande inom projektserien A+URL, Architecture & Urban Research Laboratory; kursen är integrerad med projekten)

1A1 4H1

Arkitekturens historia & teori 4ht

Theory and History of Architecture 4a

Åk 4 ht Poäng: 2p

World Architecture del 1

Syfte: Att ge fördjupad kunskap i arkitekturhistoria i olika kulturer.

Innehåll: Arkitekturhistoriska teman med tonvikt på utomeuropeisk/utomvästerländsk arkitektur. Bl a om tidiga kulturer, interkulturella relationer och världsperspektiv i modernismens arkitektur. Delvis samverkan med kursen Arkitekturteknik.

Föreläsningar och övningsuppgifter

Litteratur: Enligt lista vid kursstart

Krav på förkunskaper: Tre års arkitekturstudier eller motsvarande.

Examinationskrav: 80% närvaro på föreläsningar samt godkända projektuppgifter.

Ansvarig lärare och examinator: Johan Mårtelius

1A1 4H2

Arkitekturens teori och historia 4vt

Theory and History of Architecture 4b

Åk 4 vt Poäng: 2p

World Architecture del 2

Syfte: Att ge fördjupad kunskap i arkitekturhistoria i olika kulturer.

Innehåll: Arkitekturhistoriska teman med tonvikt på utomeuropeisk/utomvästerländsk arkitektur. Bl a om tidiga kulturer, interkulturella relationer och världsperspektiv i modernismens arkitektur. Delvis samverkan med kursen Arkitekturteknik.

Föreläsningar och övningsuppgifter

Litteratur: Enligt lista vid kursstart

Krav på förkunskaper: Tre års arkitekturstudier eller motsvarande.

Krav: 80% närvaro på föreläsningar samt godkända projektuppgifter

Ansvarig lärare och examinator: Johan Mårtelius

1A14XA

Tillämpad arkitekturteori 1

Applied Architecture Theory 1

Åk 4 ht+vt 4p

(Motsvarar kurserna i arkitekturens teori och historia 4ht/4vt för studerande inom projektserien A+URL, Architecture & Urban Research Laboratory; kursen är integrerad med projekten)

1A1 44Q

Arkitekturkommunikation 4

Architectural Communication 4

Åk 4 ht Poäng: 2p (tillhör ett block med valbara kurser som läses under de fjärde och femte studieåren)

Syfte: Kurserna syftar till ett fördjupat studium inom ämnesområdena konstnärlig utveckling och kommunikation.

Innehåll: Den studerande har möjlighet att välja mellan olika alternativ med inriktning på teckning, modellering, skissmetodik, fotografi, video, presentationsteknik, ritteknik, datorprogramvaror, materialkunskap etc. Kurserna är upplagda så att de utvecklar och fördjupar såväl tekniska färdigheter som teoretisk förståelse och konstnärligt skapande. Målet är att öka elevernas förmåga att gränslöst utnyttja olika verktyg och färdigheter för egna konstnärliga syften.

Litteratur: Enligt lista vid kursstart i respektive kurs

Krav på förkunskaper: Uppfyllt uppflyttningskraven till fjärde årskursen

Examinationskrav: 80 % närvaro på föreläsningar och lärarledd övningstid samt godkända uppgifter.

Kursansvariga: Peter Ullstad, Hans Löfgren m fl.

Examinator: Leif Brodersen

Beskrivningar för de sex kommunikationskurserna finns i bilaga 1 till detta PDF-dokument

Årskurs 4 - de valbara projekten:

Fjärde årets projektundervisning består av tre delprojekt som sträcker sig över läsåret. Projekten omfattar 8 poäng vardera. Till det första projektet på hösten knyts 2 poäng i Arkitekturteknik och 2 poäng i Arkitekturens teori och historia. Till det andra och tredje projektet knyts 1+1 poäng Arkitekturteknik och 1+1 poäng Arkitekturens teori och historia. Godkända projekt (enligt kraven i KTH:s examensordning) förutsätter godkända betyg i Arkitekturteknik samt Arkitekturens teori och historia.

Projektet organiseras som sex parallella spår om vardera tre projekt. De studerande väljer mellan spåren som de har möjlighet att läsa helt eller delvis. *Projektet beskrivs i bilaga 2 till detta PDF-dokument*

1A1T11 - 1A1T12 - 1A1T13

1. Arkitekturens formspråk
Årets rubrik är Education Statement

1A1T21 - 1A1T22 - 1A1T23

2. Fiktion och verklighet
Scenografi / Teater i Sevilla / Produkt- & detaljutformning

1A1T31 - 1A1T32 - 1A1T33

3. Urbana landskap / Representation / Material

1A1T41 - 1A1T42 - 1A1T43

4. Megastrukturer

1A1T51 - 1A1T52 - 1A1T53

5. The Design Studio

1A1T61 - 1A1T62 - 1A1T63

6. Architecture & Urban Research Laboratory

Årskurs 5

Generellt för årskurs 5:

Det femte läsåret riktar sig till de studerande som avser att utöka sin studieplan till 200 poäng (övriga studerande påbörjar examensarbetet direkt efter det fjärde läsåret).

Syntes och examensarbete

I den femte årskursen sker en syntes och sammanfattning av utbildningen som syftar till att förtydliga och stödja arbetsprocessen; elevernas examensarbeten omfattar halva studieåret. Eleverna tillhör ett lärarlag i vilken ingår minst två lärare varav den ena är examinator och den andra handledare. Läsåret inleds med en intensiv crash-course inom respektive lärarlag (med lite olika innehåll), som bl a behandlar begreppen analys, metod och program. Syftet med kursen är att eleverna tidigt kan börja formulera sina examensarbeten och inleda programarbetet. Därefter följer en kortare valbar kurs i arkitekturkommunikation. I oktober följer en uppsatskurs som är knuten till undervisningen i arkitekturteknik och arkitekturens teori och historia, men där handledningen sker inom lärarlagen. Uppsatsen kan, men måste inte, anknyta till examensämnet. Lärarlagen kommer att fungera som avdelningar där eleverna individuellt formulerar sina egna arbeten, i samarbete med examinator/handledare. Löpande under året ges årskursgemensamma kurser i arkitekturteknik och arkitekturens teori och historia. Året avslutas med en examinationsomgång i början på juni med en inbjuden jury.

Betygsgrader: Inom den högre delen av utbildningen används betygsgraderna godkänt och underkänt. En anpassning till det internationella ECTS-systemet kan under läsåret komma att aktualiseras för delar av utbildningen.

Undervisningsspråk: I femte årskursen sker undervisningen huvudsakligen på svenska språket.

Examensspråket vid examinationstillfällena är normalt svenska. Kritik ges på svenska eller annat nordiskt språk.

Kursernas ev indelning i delar: Kurser kan vara uppdelade på två moment, vilket då anges i kursplanerna.

Årskursansvarig lärare: Helena Mattsson

1A1 CC5

Crash Course 5 (inledande kurs 5)

ht åk 5 Poäng: 6p

Crash Course: Arkitektur - Syntes

Syfte: Projektet (som har lite olika utformning inom respektive lärarlag) syftar bl a till att behandla begreppen analys, metod och program; att hjälpa eleverna formulera och påbörja sina examensarbeten.

Innehåll: Intensivkurs som ges parallellt i de olika lärarlagen och som har lite olika inriktning men som behandlar olika grundbegrepp och förbereder examensarbetet.

Litteratur: Referenslitteratur i respektive lärarlag

Krav på förkunskaper: Fyra års arkitekturstudier och av studierådet bedömd och tillstyrkt portfölj.

Krav: 80% närvaro på föreläsningar och seminarier. Godkända projektuppgifter.

Ansvariga lärare: Thordis Arrhenius, Staffan Henriksson och Helena Mattsson; Gunilla Bandolin, NOD; Jadwiga Krupinska och Rob van Mierop; Leif Brodersen; Elizabeth Hatz, Pål Röjgård och Roger Spetz; Ana Betancour.

Examinatorer: Staffan Henriksson, Gunilla Bandolin, Jadwiga Krupinska, Leif Brodersen, Elizabeth Hatz, Pål Röjgård respektive Ana Betancour.

1A1 5UP

Uppsats / Workshop

ht åk 5 Poäng: 4p

Syfte: Uppsatskursen syftar till att träna elevernas förmåga att analysera, problematisera, beskriva och diskutera viktiga frågor och ämnen inom arkitektur och stadsbyggnad.

Innehåll: Kursen innehåller allmän vägledning i skrivande och textbearbetning. Uppsatsämne väljs individuellt i samråd med examinator/handledare. Uppsatsen kan t ex behandla en arkitekt, en byggnad, intryck från en studieresa, reflexioner kring ett symposium eller workshop, ett vetenskapligt ämne etc.

Kursen är kopplad till undervisningen i arkitekturteknik och arkitekturens teori och historia, men handledningen sker inom respektive lärarlag.

Litteratur: Referenslitteratur i respektive lärarlag

Krav på förkunskaper: 1A1 CC5 Inledande kurs 5

Krav: 80% närvaro på föreläsningar och seminarier. Godkända projektuppgifter.

Ansvariga lärare: Thordis Arrhenius, Staffan Henriksson och Helena Mattsson; Gunilla Bandolin, NOD; Jadwiga Krupinska och Rob van Mierop; Leif Brodersen; Elizabeth Hatz, Pål Röjgård och Roger Spetz; Ana Betancour.

Examinatorer: Staffan Henriksson, Gunilla Bandolin, Jadwiga Krupinska, Leif Brodersen, Elizabeth Hatz, Pål Röjgård, Ana Betancour.

1A1 0AX

Examensarbete inom arkitektur (20p)

Femte årets undervisning är organiserad som en projektundervisning i sex olika valbara lärarlag bestående av vardera 30 poäng, där 6 poäng motsvarar Crash Course (inledande kurs), 4 poäng uppsats och 20 poäng examensarbete. Alla elever gör en egen studieplan för sina 30 poäng innehållande projektbeskrivning,

tidplan och arbetsmoment i samråd med sin spårlärare/examinator. De flesta av lärarlagen kommer att fungera som en avdelning eller studio där eleverna individuellt formulerar sina egna arbeten i samråd med examinator/handledare.

Examinander som inte följer det femte året tillhör även de ett lärarlag och får handledning inom respektive lärarlag eller av annan examinator/handledare på Arkitekturskolan. Eleverna kan börja kursen i augusti 2004 eller januari 2005.

Närmare föreskrifter för examensarbetet finns under huvudrubriken "utbildning->examensarbete"

1A1 54Q

Arkitekturkommunikation 5

Åk 5 ht Poäng: 2p (tillhör ett block med valbara kurser som läser under de fjärde och femte studieåren)

Syfte: Kurserna syftar till ett fördjupat studium inom ämnesområdena konstnärlig utveckling och kommunikation.

Innehåll: Den studerande har möjlighet att välja mellan olika alternativ med inriktning på teckning, modellering, skissmetodik, fotografi, video, presentationsteknik, ritteknik, datorprogramvaror, materialkunskap etc. Kurserna är upplagda så att de utvecklar och fördjupar såväl tekniska färdigheter som teoretisk förståelse och konstnärligt skapande. Målet är att öka elevernas förmåga att gränslöst utnyttja olika verktyg och färdigheter för egna konstnärliga syften.

Litteratur: Enligt lista vid kursstart i respektive kurs

Krav på förkunskaper: Uppfyllt uppflyttningskraven till fjärde årskursen

Examinationskrav: 80 % närvaro på föreläsningar och lärarledd övningstid samt godkända uppgifter.

Kursansvariga: Se kursbeskrivningarna

Examinator: Leif Brodersen

Kursbeskrivningar finns i bilaga 1 nedan

1A1 5T1

Arkitekturteknik 5ht

Åk 5 ht Poäng: 2p

Syfte: Att fördjupa elevernas tekniska kunskaper och utveckla deras teoretiska och reflektiva förståelse av sammanhang. Att stödja examensarbetet.

Innehåll: Föreläsningar, seminarier, workshops, projektuppgifter, teknisk beskrivning.

Litteratur: Kurskompendium.

Krav på förkunskaper: 1A1 CC5 Inledande kurs 5

Krav: 80 % närvaro på föreläsningar och lärarledd undervisning. Godkända projektuppgifter.

Ansvarig lärare och examinator: Tim Anstey

1A1 5T2

Arkitekturteknik 5 vt

Åk 5 vt Poäng: 2p

Syfte: Att fördjupa elevernas tekniska kunskaper och utveckla deras teoretiska och reflektiva förståelse av sammanhang. Att stödja examensarbetet.

Innehåll: Fortsättning från höstterminen - föreläsningar, seminarier, workshops, projektuppgifter, handledning, teknisk beskrivning av examensarbetet.

Litteratur: Kurskompendium.

Krav på förkunskaper: 1A1 CC5 Inledande kurs 5

Krav: 80 % närvaro på föreläsningar och lärarledd undervisning. Godkända projektuppgifter.

Ansvarig lärare och examinator: Tim Anstey

1A1 5H1

Arkitekturs teori och historia 5 ht

Åk 5 ht Poäng: 2p

Syfte: Att fördjupa elevernas arkitekturteoretiska kunskaper och utveckla deras kritiska förståelse av komplexa sammanhang. Att stödja examensarbetet.

Innehåll: Föreläsningar, seminarier, projektuppgifter.

Litteratur: Kurskompendium.

Krav på förkunskaper: 1A1 CC5 Inledande kurs 5

Krav: 80 % närvaro på föreläsningar och seminarier. Godkända projektuppgifter.

Ansvarig lärare: Thordis Arrhenius och Helena Mattsson.

Examinator: Johan Mårtelius

1A1 5H2

Arkitekturens teori och historia 5 vt

Åk 4 vt Poäng: 2p

Syfte: Att fördjupa elevernas arkitekturteoretiska kunskaper och utveckla deras kritiska förståelse av komplexa sammanhang. Att stödja examensarbetet.

Innehåll: Symposium och projektuppgifter.

Litteratur: Kurskompendium.

Krav på förkunskaper: 1A1 CC5 Inledande kurs 5

Krav: 80 % närvaro på föreläsningar och seminarier. Godkända projektuppgifter.

Ansvarig lärare: Thordis Arrhenius och Helena Mattsson.

Examinator: Johan Mårtelius

Frivilliga kurser:

Krokiteckning ht+vt (kvällar)

(alla årskurser; olika kurskoder)

Syfte: Att träna modellteckning

Innehåll: Åtta lärarledda tillfällen med krokiteckning

Krav på förkunskaper: (inga särskilda förkunskapskrav)

Krav: Inlämnade uppgifter

Ansvarig lärare: Hans Löfgren

Examinator: Hans Löfgren

Bilaga 1 – Kommunikationskurser i åk 4/5

Kommunikationskurs: Nr 1; ansvarig lärare Monica Sand

Site – Nonsite

The Power of Maps

‘You have been living in a dream world Neo. As in Baudrillard’s vision, your whole life has been spent inside the map, not the territory.’ (Morpheus, from The Matrix)

The aim of this course is to make the concept of space broader by space specific investigations and construction of a subjective map. From this follows that the concept of maps also will be problematized; is what we call reality just another abstraction?

The procedure of mapping is always an activity, which includes strategies of choices and exclusions. The map is a land of Utopia, where everything is well organized. Information has been transformed from complex, scattered situations to compact icons. The iconographic information seems to be neutral. In this course we will use strategies such as: methods developed within the Surrealistic movement, the Situationism and Urban Exploration. These strategies look at space and mapping with the eyes of an artist and/or a philosopher. By consciously putting your self in a relation with the physical properties of a territory, you decide what is worth mapping and how.

Seminars and texts will give inspirations to the construction of maps by showing how artists, philosophers and other cultures, have used mapping in a broad sense, for example the artist Robert Smithson's site-nonsite concept, the song lines of the aborigines, CERN (particle physics lab outside Geneva) Deleuze's concept of the rhizome, the film The Matrix .....

Workshop/Urban Exploration

The political movement called Urban Exploration explores hidden spaces, fringe areas beneath the surface or outside the center. What do we, as a society, decide to put in the backyard? In a nightly excursion a Swedish "explorer" will take us to a hidden place in Stockholm.

Staffan Jonsson, Computer and Systems Science, IT university in Kista

Lectures and seminars:

The implicit space

The map is an abstraction, which is never neutral in relation to its subject. Reality is seen through the map. Is there a difference between mapping in science and in contemporary art?

Monica Sand, artist and Ph D student at KTH, Architecture

The Matrix and reality

Are we living in a map in scale 1:1? Is what we call reality just interpretation of perception? Matrix is the world that has been pulled over your eyes to blind you from the truth.

Liselotte Borgnon, Ph D student at Stockholm Institute of Education, member of the Research Group for Ethical and Aesthetical Learning processes.

Literature:

The Use of Maps in Contemporary Art, Anna Oliver

A Tour of the Monuments of Passaic. Robert Smithson: Collected Writings 1996

Song lines, Bruce Chatwin 1987

How to lie with maps, Mark Monmomer 1991

The Power of Maps, Dennis Wood 1992

Non-places introduction to an anthropology of supermodernity, Marc Augé 1997

Glänta nr 3-4 2002 Du är här

References to Film:

the Matrix regi : Andy Wachowski & Larry Wachowski 2001

Dogville, Lars von Trier 2003

Project Assignments/Mapmaking:

Choose a place and construct a unique map, as if you were the first person in that place. The investigation of a specific place is a matter of extracting concepts through direct perception. The concept can be about any aspect; sounds, relations, conflicts, movements, monuments, structures, fictions, histories, layers, time related aspects, feelings.....

Kommunikationskurs: Nr 2; ansvarig lärare Gertrud Olsson

Kursen ges enbart på svenska.

FÄRG

”Det röda, som du föreställer dig, är förvisso inte detsamma (inte samma sak) som det du ser framför dig; hur kan du då säga att detta är som du föreställt dig? – Men råder inte en analog situation i satserna 'Här är en röd fläck' och 'Här är ingen röd fläck?'; alltså kan detta ord inte ange närvaron av något rött.” / Ludwig Wittgenstein

Det fenomen som vi kallar färg omgärdas av skilda begrepp, teorier och praktiska utföranden. Målet med kursen är att öka kunskapen om skilda betraktningssätt på färg och om målade ytor.

Kursen kommer att innehålla: Teori och historik: Vad är färg? Begreppet färg. Filosofer om färg. Tidiga färgbetraktelser av arkitekter, konstnärer och vetenskapsmän. Hur betraktar vi färg idag? Färg som det mest efemära av allt – Från Gottfried Semper till brutalismen och Alcos produktkatalog.

Funktionalismens arkitektoniska färg och förebilden Bauhaus – den målade ytan i fokus. Färg i den visuella kulturen – Transparens. Dematerialisering. Från färgpigment till ljus. Färg och betraktare. Bildkavalkad. Färgfenomen. Målade materialprover.

I kursen ingår övningsuppgifter utifrån frågor som: Är färg en primär eller en sekundär kvalitet /egenskap i arkitekturen? Hur beskriver man en färg bäst? Hur kan man med färg skildra ett rum i rummet eller att ett rum övergår i ett annat rum?

Kursen genomförs v. 41, 4–8 okt, med två pass per förmiddag (kl 9–12). Efter-middagarna är fria för praktiska övningar och för diskussionsuppgift. Vi ses första gången fredagen den 1 okt kl 10.00 för genomgång av kursinnehåll och veckouppgift.

Kursansvarig: Gertrud Olsson

Gästlärare: Katrin Fagerström

Gästföreläsare: Vicki Wenander

Kommunikationskurs: Nr 3; ansvarig lärare Hans Löfgren

Skiss överfört till gjutet järn

Kurs i järngjutning ger 1 p +1 p

Kurs i Hälleforsnäs,

25 deltagare

Hälleforsnäs är en gammal bruksort nära Flen i Sörmland. Järnbruket är fortfarande i drift fast i mindre skala och i anslutning till den verksamheten finns ett konstgjuteri där skisskursen hålls. Vi bor på brukets vandrarhem, kostnaden är 100 kr per dygn. Tanken med kursen är att utgå från era skisser tecknade i miljön i och omkring bruket och föra dem vidare till en gemensam gjuten form i järn. Konstgjutaren Peter

Urby gör en sandform som vi tillsammans bearbetar och förbereder till själva gjutningen tar vid. Sedan återstår efterarbete, som till exempel kapning av järnkanaler och bearbetning av järnet.

Kurstid 30 september-8 oktober 2004
Ansvarig lärare är konstnär Hans Löfgren

Behörighetskrav: Kursen vänder sig till arkitekturstuderande i de högre årskurserna.

Mål

Att få kunskap om järngjutningens olika möjligheter i frågor som gäller material, ytor, textur och formtagning och kunna se järnets möjligheter som arkitektoniskt element.

Under torsdagen och fredagen inleder jag med förutsättningarna som gäller för skiss överfört till järngjutning och vi diskuterar era idéer och önskemål.

Kommunikationskurs: Nr 4; ansvarig lärare Tobias Sjödin

Split Vision "Photography as a technique and it's role in contemporary art";

The main goal is to discuss some of the fundamentals of photography and give a deeper understanding of how to use images and the possibilities and limitations of the photographic image.

Combined with lectures, there will be theoretical as well as practical work. Participants are expected to work with a small assignment during the course.

Some of the participants previous works can be found at www.split-vision.org

Tobias Sjödin
www.soc.nu
ph: 070-453 09 24

Kommunikationskurs: Nr 5; ansvarig lärare Jenny Wiklund

HORROR RESCUE

Tema: Överlevnadskapsel

Mål: Att gestalta en kapsel som skyddar från yttre hot

Kursens innehåll: ur Nordstedts Svenska Ordbok

Rädsla= stark negativ känsla som uppkommer av att någon eller något upplevs som hotande

Skräck= mycket stark rädsla

Motivvärlden

Hur ser motivvärlden ut när vi skall gestalta skräck och skydd mot skräck?

Hur ser transformationen ut av skräck till arkitektur? Hur kan det se ut och hur upplever vi det när vi hamnar i en främmande biotop? I filmen Alien regisserad av Ridley Scott bygger H.R. Giger upp en hel värld av skräck. Hur ger Giger gestalt åt Alien? Ligger det någonting i att Giger i skapandet av en främmande organism ligger nära något som är igenkännbart för oss men ändå inte?

Vad skrämmar oss? Naturkatastrofer, terrorister, krig, svält, domedagsscenarier, framtiden, yttre rymden, ensamhet, förlora kontroll, förnedring, sjukdomar, döden, det okända?

Vad är vi rädda för? Kanske för sådant som vi inte förstår och sådant som följer andra regler än vi gör, något som inte går att kontrollera, kanske ett virus? Letar vi efter ett vaccin eller ett skydd som gör att vi klarar oss i en starkt fientlig omgivning? Vad innebär det i så fall om vi vid rädsla stänger in oss eller om vi stänger världen ute?

När katastrofer inträffar tvingas vi uppfinna nya lösningar.

Kan vi skraddarsy en överlevnadskapsel för evakuering och flyttning vid extrema naturkatastrofer?

Kan vi utveckla begreppet "Moving Cities" för att komma undan jordbävningar, översvämningar och orkaner och för att kunna återta landskapet igen efter en katastrof? Efter naturkatastrofer som vulkanutbrott och översvämningar strävar naturen alltid efter att fylla tomrummet som uppstått på platsen. Detta fenomen kallas "Nature abhors a vacuum", eller naturens rädsla för tomrum.

Hur hanterar vi rädsla? Hur ser hotet om det annalkande slutet ut?

Uppgiften:

Uppgiften är att ur ett katastrofscenariot gestalta och formge en överlevnadskapsel för användning på jorden eller i rymden, en bostad eller en farkost med övernattning för en till två personer i fem dagar. Kapseln skall fungera som enskild enhet, men kan även adderas till andra. Problem med vattenrening, bränsle, ventilation mm kan behöva lösas. Finns det gravitation att förhålla sig till? Eller kanske ett kraftigt undervattenstryck? Uppgiften kan även innefatta skyddsdräkt, överlevnadsdräkt som skyddar mot t.ex. gas, kemiska stridsmedel, kärnvapenavfall, virus, brand, oväder, översvämning mm.

Inspirationskällor från film, litteratur och begrepp:

Kortfilm:

"Powers of ten" Kortfilm av arkitekterna/formgivarna Charles och Ray Eames som behandlar frågeställningar om rymdens oändlighetsperspektiv och frågan om det stora och det lilla

"Futuro" Kortfilm om arkitekt Matti Suuronens futuristiska kapselprojekt från 1968

Långfilm:

Alien Långfilm av Ridley Scott med scenografi av H.R. Giger

Andra exempel: Star Wars, 2001 ett rymdäventyr, Fahrenheit 9/11, Day after Tomorrow

Litteratur:

Imre Kertész "Mannen utan öde", självbiografisk skildring från de nazistiska koncentrationslägren

Begrepp: ur Stora Engelska Ordboken, Esselte Studium

Space 1. rymd, rymden, rum, världsrymden 2. utrymme, plats, svängrum, avstånd, mellanrum, vidd, sträcka, areal 3. tidrymd

Inspirationskällor från arkitekturen:

Futuro-projektet av Matti Suuronen, Archigram-moving cities, kapselhotell, Luigi Colani, Eero Saarinen, Kenzo Tange, Future Systems, design från 60-talet

Inlämningskrav:

En A1 med plan, sektion, volym, konstruktion, material, situationsbild, modell, förklarande text för utställning

Utställning:

Vid slutkritik 8 oktober på Arkitektur och på Stockholmsmässan under FutureDesignDays 15-16 november

Kursansvarig lärare:

Jenny Wiklund, arkitekt, doktorand i arkitektur, särskilt sammansatta strukturer, Arkitekturskolan, KTH

E-mail för frågor: jennyw@arch.kth.se

Kommunikationskurs: Nr 6; ansvarig lärare Malin Zimm

Surface-conscious - the architect as stylist

You don't take a photograph, you make it. / Ansel Adams

The stylist makes cultural collages where space meet body. The stylist, along with the DJ and the curator, is playing an important role in a "selector culture" of collecting and sampling, created by a vast and intense market for identity-creation. Fashion photography is a spatial assemblage technique, a *gesamtkunstwerk* charged with desire, narrativised by skin, texture and matter. All is surface but nothing is superficial.

All details and surfaces at work in the picture plane contain semiotic information. The fashion photograph is a synthesis of influences from high and low culture, from commercial interests and consumer dreams, from haute couture to street style. Yet it is not the separate parts that arouse interest but the sum of all parts of the presentation. The fashion photograph is one of the most extreme disciplines of image culture, powerful enough to make history even in a high-speed perceptual consumption society.

The course aims at stretching our visual consciousness by taking on the role as a stylist, combining architecture, fashion and art to produce an environmental assemblage. The introduction lecture is an odyssey through the intertwined image culture and fashion history of the 20th Century, the creators, their muses and the eyes that immortalised the scene. Guest critics/lecturers will present their work as photographers and stylists.

The course coincides with the programme of XPO September, the photography festival of Stockholm, including artist's talks and exhibitions. The projects includes a visit to the ongoing exhibitions Man Ray and Meret Oppenheim and the soon opening Fashination exhibition at Moderna Museet (25 September 2004 5 January 2005), an exhibition that focus on the mutual fascination between fashion and art. Throughout history, the two disciplines have intertwined in relation to visual, tactile and experimental work, while gradually dissolving the limits of ideas from both ways.

The project unfolds in three steps: Montage, image manipulation, populating the perspective image (2d to 2d half day workshop), Customisation, personalise and customise vintage clothes (3d to 3d one day workshop), Styling, production of a set of fashion photographs (3d to 2d final hand-in).

"And our sensuality is constantly changing. Usually, certain perversions mount up during a particular period, to give way in due course to others. Convictions under paragraphs 125 through 133 of our criminal law represent the most reliable of fashion journals." / Adolf Loos on Ladies' fashion, 1898

Bilaga 2 – Valbara spår i åk 4

Spår 1; Ori Merom och Dan Johanson

Education Statement

Formlära KTH Arkitekturskolan

Introduction

One Year (three Trimesters)

Europe has been engaged in a dynamic process of change ever since the end of the Second World War. After the end of the Cold War and as the EU was expanding, the scope and pace of change have accelerated. At present, as we confront an ever more interdependent yet chaotic international environment, our fundamental social institutions are going through major re-evaluation. The public seems to be better informed of and involved in political decisions that concern the recreation of a European society. One of the most fundamental processes we engage in is EDUCATION. We as architects who provide built solutions that reflect needs and values, will be involved in these process. By default or by design, our products will help shape the institutional and normative foundation of a new Europe. You shall investigated the current methods of EDUCATION in Europe and the schools (buildings) they occupy and come with a state of the art Education systems for new and advanced way of learning, than “house” it in a building to match.

Overall purpose

To learn about pedagogies and educational systems and to implement a project formulated out of the knowledge acquired in Sweden and Ethiopia.

Concept layout

We will work with positive discrimination (PD) as a general strategy of how to attack the issues raised during our study. PD will be applied in a belief that education is the most important factor in increasing the quality of life of all areas in a society.

Aim

Our aim is to discover and develop each student’s personal skills and unleash his/her design talent. In order to achieve this aim the students will design a state of the art projects related to the re-organization of education systems through it’s buildings

1 Trimester 1: Concept development

2 Trimester 2: Physical product

3 Trimester 3: Applied solution

Education systems

A. Early age

B. Children

C. Teenagers

D. Mix!?

We will achieve our aim through a rigorous process that will be spread over one academical year (three trimesters). The unit program will include the following three components:

Method

We will investigate mechanisms of urban sprawl, housing areas, best practises in the field of education in order to define general and personal goals for the educational system.

We will look into similarities/differences in the general learning process around the world; we will have seminars and workshops discussing gender, living in other cultures, sustainable environment and poverty in urban areas, migration and other.

Our field trips are done not only for the obvious reason of learning about the conditions of the respective sites. We expect from you to registrant and formulate an account of materials, techniques for living, food, environmental conditions, that tells about the quality of life in that particular place.

A thorough understanding beyond the desk product is the aim.

We build our syllabus focusing on education and neighbourhoods in an urban context. Therefore we deal with sustainable development in many aspects.

public spaces and private areas,
gender and the urban space,
infrastructure for existing towns,
location for health facilities,
materials for construction,
techniques for building,
natural ventilation and sanitary functions.

Minimum submission requirements year 4/2004-05

The student shall present works showing an consequent working method; In order to pass the course the student must attend all lectures and submit material according to the following requirements:

Two models, one concept model + one presentation model

Drawings equivalent to 4XA1 including (depending on chosen project):

Site plan
Plans
Sections
Details

Sketchbook

Hyperminimal article (200 words)

The approval of each student's work will be done by the program manager of the department's professor

Spår 2; Prof Jadwiga Krupinska, Lena Lucki och Rob van Mierop

Fiktion och verklighet

Tre projekt under studieåret 2004 /2005

Formlära KTH Arkitekturskolan

Poäng:

Scenografi – arkitektur 8 p oktober – december 2004

Noh teater 8 p januari – mars 2005
Produkt och detaljutformning 8 p april – maj 2005

Kursansvariga:
Jadwiga Krupinska, jadviga@arch.kth.se
08 - 790 9147, 070- 345 01 78

Lena Lucki, lena.lucki@chello.se
08 - 720 06 34, 0733 - 44 93 51

Rob Schenkenberg van Mierop,
schenkenberg1@telia.com,
08-716 06 21, 070-5218409

Mål: Kursens syfte är att arbeta med komplexa byggnadsuppgifter där lösningar och detaljeringen utgår ifrån en sensuell inlevelse i det arkitektoniska rummets form, material och funktion.

Kursinnehåll: En arkitekts arbete innebär en pendling mellan rationella och konstnärliga ställningstaganden. Kunskapsområdet har alltid varit stort och blir än större med erfarenheter från ny teknologi, nya representationsformer, nya filosofiska och konstnärliga inspirationer med mera. Man behöver inte citera Vitruvius för att förstå att för en arkitekt räcker det med kanske bara vissa kunskaper inom olika områden. Att nå en fulländning lyckas ju inte ens de som ägnar sig åt en enda konstart. I stor utsträckning handlar det alltså om en förmåga att urskilja det väsentliga i en stor kunskapsmängd och i en kontext som man befinner sig i. Vidare handlar det om att göra sammanfattningar och träffande val. För detta krävs en omdömesförmåga där både det rationella och det konstnärliga sättet att tänka och arbeta behövs. Denna förmåga kommer vi att träna i våra projekt.

En scenograf måste vara känslig för - i själva verket arkitektoniska grundvärden - materialens uttryck, dess färger och taktilitet; ljuset och mörkret; tungt och lätt o s v. Allt detta skapar (flyktiga) stämningar på en scen men kan ange permanent karaktär åt byggnader. Vad leder det till om vi ser byggnaders funktioner som sceniska berättelser? Scenografiprojektet, som vårt spår startar med, utforskar scenografens metoder för att fördjupa den arbetsmetod som arkitekter arbetar med.

Kännedom av en teaters inre liv och den fördjupade arbetsmetoden tillämpas därefter i projektet Teater...Hur det imaginära möter det reella? Ett starkt koncept utvecklas för att formulera teaterns roll (och skepnad) i dagens samhälle. Ett arkitektoniskt svar formuleras vad gäller form, funktion, konstruktion och material.

Det tredje projektet i spåret inriktas på projektering av detaljer och produkter. Vilka detaljer är väsentliga för att fullfölja arkitekturobjektens uttryck? Stor vikt läggs vid materialfrågor. Projektet mynnar i detaljerade ritningar och prototyp tillverkning.

Förkunskaper: Godkänd på basutbildningen enligt generella regler.

Kursfordringar: Godkända inlämningar av modeller och ritningsmaterial i enlighet med respektive projektets inlämningskrav. Närvaro 80 % på schemalagd ritsalstid, seminarium, slutkritik etc.

Kurslitteratur: Obligatorisk litteratur (teaterpjäser och andra texter) trycks i form av kompendier. En lista på fördjupningslitteratur lämnas senare.

Projekt 1. Scenografi – arkitektur Höstperiod 11 okt – 21 dec 2004

Ett drama är ett skeende i rum och tid, scenografi är det dramatiska förloppets rumtid - - en dramats geometri.

Projektet använder scenografens arbets- och gestaltungsprocess för att utforska samverkan mellan rumsskapande element. Vi arbetar i modellform med scenografiska lösningar och med projektering av temporär arkitektur. Undervisningen bedrivs i form av övningsuppgifter som löper under hela projektiden och kompletteras med föreläsningar, studiebesök, teaterbesök. Tyngdpunkten ligger såväl på de enskilda arbetsmomenten som på helheten i den individuella processen: att formulera, gestalta och presentera det egna konceptet.

Inledningsvis korta övningsuppgifter med utgångspunkt i studenternas egna dramatiseringar som bland annat bygger på studiebesök i olika miljöer och med gestaltning i modellform av scenografiska lösningar till den egna dramatiseringen.

Sista övningsuppgiften har i år temat "Civilisation och barbari" och består av två parallella arbetsmoment: gestaltning av scenografi till ett föregivet klassiskt drama, och parallellt med det, projektering av en temporär teaterlokal mitt i Stockholm där den valda pjäsen ska kunna uppföras. Lokalen ska vara flexibel dvs. skapa rumsliga förutsättningar för olika sceniska aktiviteter kring teman som dryftar vår syn på vår egen kultur och hur vi traditionellt ser på andra, samt aktuella frågeställningar som : möte/konflikt mellan olika kulturella och nationella arv, integration/assimilation och drömmen om ett multietniskt samhälle.

Ansvariga lärare: Jadwiga Krupinska (examinator) och Lena Lucki.

Kursadministratör: Ing – Marie Engström avd Arkitektur - Formlära

Projekt 2. Flamenco teater I Sevilla Vinterperiod 17 januari-18 mars

Eller Moderna Noh teater I Stockholm

Det finns mycket starkt rotade teater- och dans traditioner i olika länder. Sådana är Noh – teater i Japan, Flamenco i Spanien eller Tango i Brasilien. I samtliga fall bygger de på hundraåriga traditioner. Förståelse av dessa kan hjälpa till att tolka historiska skeenden men även att hjälpa till en fördjupad förståelse av det arkitektoniska rummet. Framväxten av den traditionella japanska rumsuppfattningen kontra modern japansk arkitektur är bra exempel med viktiga, grundläggande begrepp som ma, wabi sabi, shakkei med flera (kommer att diskuteras).

Uppgiften är att projektera en byggnad med ett komplext program som ger en modern tolkning av det traditionella och det nutida. I uppgiften ingår att fysiskt tolka mötet mellan olika kulturer i en stadskontext. Det centrala är att sammanfatta förutsättningar och göra träffande val för att uppnå ett övertygande koncept.

Projektet bygger vidare på de frågeställningar som bearbetats under höstperioden. Litteraturstudier, referat, seminarier, teater och film, studiebesök, modellstudier.

En obligatorisk studieresa.

Ansvariga lärare: Jadwiga Krupinska (examinator),

Rob Schenkenberg van Mierop,

Kursadministratör: Ing – Marie Engström avd Arkitektur - Formlära

Elever som följt höstprogrammet Scenografi -arkitektur ges företräde

Projekt 3. Produkt-och detaljutformning Vårperiod 29 mars-3 juni

I det här projektet fördjupas den sensuella synen på materialuttryck från Scenografiprojektet. Kursen tjuvstartas under Påsklovet med en obligatorisk studieresa (förhoppningsvis till Japan).

Det har introducerats ett stort antal så kallade framtidens material med nya fysikaliska, miljömässiga eller sensuella egenskaper. Vid utarbetande av dessa material har hänsyn tagits till viktiga aspekter som reduktion av materialåtgången, optimering av den ekonomiska livslängden, komfort, säkerhet, förändrad livsstil med mera.

Normalt har det tagit en lång tid innan nya material har funnit sina egna formspråk (man har ju gjort stålpelare med korintiska kapitäl eller sirliga ornament i betong). Projektet koncentreras på omtolkning och omformulering av gamla och nya detaljer och produkter. Stor vikt läggs vid materialstudier och nya sätt att använda traditionella material samt tillämpningar av framtida material. Sextiotal av sådana material nyligen visades på en utställning i Rotterdam till exempel EFTE folie, outlast, wellpapp, treeplast med flera.

Projektet mynnar i detaljerade ritningar och prototyp tillverkning.

Litteraturstudier, seminarier, materialstudier bland annat utifrån verk av Shigeru Ban, Kazuyo Sejima, Ann Lacaton & Vassal m fl, prototyp tillverkning..

Ansvariga lärare: Jadwiga Krupinska (examinator),

Rob Schenkenberg van Mierop,

Kursadministratör: Ing – Marie Engström avd Arkitektur - Formlära

Elever som följt projekten Scenografi -arkitektur samt Flamenco teater ges företräde

Presentation av lärare

Professor, tekn dr Jadwiga Krupinska är arkitekt utexaminerad på KTH. Hon bedriver undervisning på grund -och forskarutbildningsnivå med fenomenologisk och konstnärlig inriktning. Har varit gästlärare på CTH, LTH, Konstfack samt andra högskolor. Har arbetat med projektering av olika typer av byggnader. Har deltagit med framgång i arkitekttävlingar. Sakkunnigeuppdrag vid tillsättningar av professurer bl a i Formlära vid Arkitektthögskolan i Oslo, vid Landskapsplanering, SLU samt på LTH. Hon har publicerat ett större antal artiklar och böcker. JK har erhållit priser för framstående pedagogiska insatser inom arkitekternas grundutbildning.

Rob Schenkenberg van Mierop är arkitekt utexaminerad på KTH. Han har varit delägare i AOS Arkitektkontor AB och därefter i van Mierop & Belaieff Arkitektkontor AB, där han bland annat har varit huvudarkitekt vid projekteringen av Sky City på Arlanda flygplats, efter ett vinnande förslag i en arkitekttävling. Numera har han egen verksamhet vid sidan om undervisning på KTH.

Lena Lucki är arkitekt utbildad vid KTH samt Architectural Association School av Architecture i London. Hon är också scenograf utbildad vid Dramatiska Institutet i Stockholm. Hon har undervisat vid Konstfack samt vid Färginstitutet. Hon bedriver undervisning parallellt med egna projektarbeten inom film och teater samt arbete som scenograf. För närvarande arbetar hon som regissör och manusförfattare till två filmdokumentärer samt som producent och manusförfattare till ett teaterprojekt.

Spår 3; Prof G Bandolin (period 1)

Första projektet: URBAN LANDSCAPES

Projektet sker på engelska.

Active ground

- Landscape investigations in the field of Architecture

På den internationella arkitekturscenen finns sedan en tid ett starkt intresse i begreppet landskap. Om man t.ex. bläddrar i katalogen från årets biennial i Venedig är det mycket lättare att hitta byggnader och projekt med landskaplig utgångspunkt än det är att hitta kub och lådhus.

I kursen undersöker varför detta intresse landskap har uppstått och hur det används; (som teori, form, system, metafor etc.). Genom en inledande fas med analyser av en serie referensprojekt (t.ex. av Foreign Office, MVRDV, James Corner, West 8 och OMA etc.) skapar gruppen tillsammans en "Encyklopedi över landskapliga ingångar till arkitektur".

I individuella projekt undersöker vi sedan hur detta tänkande kan appliceras i Stockholm.

Applikationen kan vara en byggnad eller park, eller båda två på en gång. Landskap kan gälla en urban struktur men lika väl en inredning. Som vi ser det kan landskapligt tänkande i arkitektur finnas i alla skalor. Därför kommer de fyra siter på söder, Stockholm siter att spänna över hela detta fält. Det kommer att ges ha möjlighet att arbeta på: 1. urban design skala (Högalid), 2. en parkskala (blecktornsparken) 3. en byggnadsskala (Ersta) 4. inredningskala

Att tänka i landskap

Vi ser på landskap som ett komplext begrepp där flera energier och processer pågår samtidigt. Att arbeta med landskap har för oss blivit ett sätt att hitta en plats för att få tag i vår komplexa och ständigt föränderliga värld. Vi har kallat det "att tänka i landskap", allt pågår ständigt och samtidigt.

Genom att i tänkandet kombinera cykliska och organiska processer i t.ex. de biologiska och geologiska systemen med de dynamiska psykologiska, sociala och ekonomiska systemen skapas förutsättningar för en levande utgångspunkt för att arbeta i landskapet. Utifrån analysen sätts ingredienserna ihop i nya konstellationer och kontexter för att skapa andra verkligheter.

Hela världen är ett kontinuerligt landskap. Arkitektur innebär att analysera och konstruera detta landskap i olika skalor. När man pratar om arkitektur delas dessa situationer oftast upp i hus- och landskapsarkitektur, inredningsarkitektur och stadsplanering. Vi strävar efter att sudda ut gränserna mellan de olika arkitekturområdena– att förmedla ett landskapligt tänkande som kan appliceras i alla de skalor och kontexter som arkitekturen befinner sig i.

Buzz words:

flow, topography, process, uncertainty, nature, fields, surfaces, programming, transformation, derive, flotsam, ecology, trajectory, context, public space, void, colonization, nomadic...

Spår 3; T Lindstrand (period 2 och 3)

Andra och Tredje projektet UNREAL CENTRALPERSPEKTIV + ROSA FRIGOLIT

Kursansvarig: Tor Lindstrand

Examinator: Leif Brodersen

Kursen: Under året undersöker vi i huvudsak två saker: Representation som verktyg, och samtida byggnadsmaterials estetiska och konstruktiva möjligheter. Kursen består av två fristående arkitekturuppgifter. Parallellt med projekten undersöker vi teoretiskt representationens betydelse för det specifika inom konsten och arkitekturen, från gotikens illuminatoriska boksidor, renässansens centralperspektiv till dataspel som Unreal Tournament.

Arkitekturprojekt 1: Unreal centralperspektiv. I projektform kommer vi att praktiskt och teoretiskt undersöka relationen mellan de verktyg arkitekter använder och den arkitektur som produceras. Med hjälp av applikationer som medföljer spelprogram som Half-Life och Unreal Tournament formuleras arkitektoniska begränsningar och möjligheter. Ambitionen i projektet är att använda verktygen för att studera en befintlig byggnad. På så sätt kommer förhållandet mellan representation/verklighet, verktyg/produktion att problematiseras och förtydligas.

Projektet består av en teoretisk och en praktisk del.

Den teoretiska delen består av en serie seminarier där specifikt arkitektoniska frågeställningarna ges en filosofisk belysning samt ställs i relation till teoretiska perspektiv på bildkonst, litteratur och film. Syftet är att föra en ämnesöverskridande diskussion med fokus på olika föreställningar om det sociala rummets betydelse för människans identitet och roll i det samtida konsumtions- och informations-samhället. Grundläggande arkitektoniska kategorier som representation och konstruktion diskuteras utifrån bland annat modern mediateori, semiotik och psykoanalys. Ett viktigt inslag är också arkitektur som estetiskt och ideologiskt paradigm inom övriga konstarter samt inom filosofisk teoribildning. Målsättningen är att förbinda de aktuella arkitekturprojekten med de kontexter som utgörs av det omkringliggande samhället och det mänskliga medvetandet. Exempelvis diskuteras seendet i panoramat och panoptikon, virtuella presentationsformer i relation till teoribildningen kring nya medier och relationen mellan struktur/konstruktion och ytor/skenverkligheter. Ett genomgående tema är att teorin knyts till det vardagliga. Praktiskt kommer förutom tid på ritsal och i datorlabb ett antal workshops och studiebesök att genomföras. Dessa kommer förutom kursansvarig att ledas av personer med professionell och praktisk erfarenhet av arbete med de programvaror som kursen fokuserar på.

Arkitekturprojekt 2: Rosa Frigolit. I detta projekt undersöker vi samtida byggnadsmaterials relation till produktionen av arkitektur. Nya produktionsmetoder och nya material har kontinuerligt utvecklats och förändrats de senaste decennierna, samtidigt är det svårt att spåra på vilket sätt denna utveckling har förändrat sättet hur vi ser på arkitektur. Traditionella modernistiska ideal som ärlig redovisning av material, funktion och konstruktion har ersatts av en allt större upptagenhet av arkitektur som bild. Detta har i förlängningen inneburit att arkitektur/konstruktion och form/struktur mer och mer skiljs åt. Denna förenklade och problematiska inställning till arkitektur som en komplex process ser vi, kanske framförallt i Sverige, idag byggda exempel på. Ambitionen i projektet är att försöka omformulera dessa frågeställningar. Kan vi skapa en byggnadsmaterial, konstruktions- och produktionsmetoder?

Tor Lindstrand arbetar på egna kontoret Larsson Lindstrand Palme Arkitektkontor och som lärare vid KTH Tidigare anställd på Stockholms Stadsbyggnadskontor och Berg Arkitektkontor. Arbetar sedan 1993 med performance och utställningar. Redaktör för kulturtidskriften Merge Magazine.

Medverkande i kurserna blir förutom kursansvarig:

Helena Mattsson fil. doktor i arkitektur och arkitekt

Patrik Mehrns lektor vid Litteraturvetenskapliga institutionen, Uppsala Universitet

Håkan Nilsson fil. o lektor i kons vetenskap och kritiker på Dagens Nyheter.

Palle Torsson konstnär

Spår 4; Alexis Pontvik och Klas Ruin
Megastrukturer superbloc och andra komplexa strukturer

Med förhoppning om att få ut så mycket information som möjligt- trots tidsnöd - är nedan material varvat med svensk och engelsk text.

Kursansvariga:

Alexis Pontvik
c/o Arkitekter AB
Skeppsbron 46 nb.
111 30 Stockholm

Tel 08 213715
Fax 08 209968
Mobil: 0704-332299
pontvik@pontvik.se
www. Pontvik.se

Klas Ruin
c/o Klas Ruin Arkitektkontor
St:Eriksgatan 13
112 39 Stockholm

Tel, 08-650 4454
Mobil: 0733-503029
Ruin@arch.kth.se

Kursinnehåll:

Megastrukturer, superblook och andra komplexa projekt

Under hösten och vintern kommer SPÅR 4 att analysera hur stora projekt historiskt har förhållit sig till staden och landskapet och hur de gör det idag. Vi kommer att undersöka vilken grad dessa strukturer är beroende respektive oberoende av sin omgivning. Vi ser närmare på dess organisatoriska strukturer, cirkulationssystem och relationen mellan beståndsdelarna och helheten.

Vi vill söka få svar på följande frågor:

Vilka frågeställningar konfronteras formgivaren med gällande betydelse och utformning av stora projekt?
Vilka geometriska mönster kan komma ifråga för att lösa den stora byggnadens organisatoriska och formmässiga hierarkier? Vad kan främja beteendemönster som åstadkommer en viss frihet inom dessa stora system? Vilka är de krav på tekniska system och nödvändigheter som behövs för att förverkliga och underhålla dessa stora projekt idag? m.m.

De tre perioderna består utav separata projekt som dock är tematiskt sammanhängande. Vi kommer att undersöka fristående stora strukturer under hösten för att under vintern och våren undersöka desamma i relation till staden.

Studieresan planeras som en gruppresa där dock deltagarna delas upp i enskilda grupper som studerar specifika genomförda objekt. Den insamlade informationen bearbetas sedan gemensamt.

Det tredje projektet efter Påsk är utformandet av ett enskilt specifikt byggnadsprogram med ett rikt och varierat innehåll i en urban situation. En undersökning som tar vid och fortsätter arbetet med komplexa byggnadsstrukturer utfört i de två första projektet men i mindre skala.

(OBS: Projektet är under bearbetning och kommer att utvecklas vidare!)

Projekt 1

- A LARGE SHOPPING CENTRE IN THE CENTRE OF STOCKHOLM

Commercial centres will be looked at, specialists will be interviewed and serious questions asked about the indoor shopping arcades changing the face of our cities and the habits of the consumer.

Under höstterminen är Alexis Pontvik ansvarig för undervisningen. Klas Ruin kommer att hålla kontakt med SPÅR 4 och närvara vid introduktionen av projektet och kritiktilfällen.

Projekt 2

- A NEW UNIVERSITY IN THE OUTSKIRTS OF STOCKHOLM

A large educational institution as a relatively autonomous project surrounded by landscape independent of formal restrictions imposed by an inner city site, establishing its own logic.

Under vinterterminen är Alexis Pontvik ansvarig för undervisningen. Klas Ruin kommer att närvara i SPÅR 4 genom deltagande i handledning, kritik och huvudsakliga pin ups. Inbjudna kritiker kommer att bistå spåret med föreläsningar och relevant utbildning

Projekt 3 (beskrivning endast tillgänglig på engelska)

LOW RISE HIGH DENSITY

The direction of the teaching is focused on building design, reaching from analysis of the social and cultural context of architecture to interior detailing. Each year is structured around a new theme in order to examine the role of architectural practice from different perspectives. The close integration of academic and artistic investigation is a strong underlying ambition in structuring the program. The ambition of the unit is to actively search for the complex.

The three projects this year in TRACK FOUR are all separate projects, yet closely tied together thematically

Background;

Between the 1950s and 1970s a number of influential social housing schemes were built that investigated a dense low rise organisation of dwellings into a formal and social entity, housing schemes that combined the reform ideals of the 1920s avant-garde with a new conception of urban space as a landscape.

References at work in these projects range from the English terrace house to the Arabic organisation of dwellings in the medinas.

Project;

The 10 week project begins with a research study of a number of projects such as the Siedlung Halen, Bern by Atelier 5 (1955-61) see pictures and drawings above, Maiden Lane, London Camden by Benson and Forsythe (late 1960s) and many others. Models will be built and the ideas behind the projects studied. If financially possible, we will make a short study trip to London in order to visit the Camden projects. After the research period each student will individually develop schemes on the site. Detailed programs will be available.

Site; Stockholm has a growing shortage of dwellings. The questions of where to build, how to build and for whom to build are on the top of the public agenda. There is a necessity to rethink former political decisions on possible locations for housing. A characteristic area in the Stockholm cityscape/landscape are the recreation areas along Lake Mälaren belonging to the suburbs Bredäng, Sättra, Vårberg, Skärholmen and Vårby Gård. The suburban developments during the 1960s were planned in order to keep the

waterfront and the green areas mainly as public non built recreation space. In the current situation the regional plan is questioned. The project low rise high density examines the possibilities of housing developments in these areas with the study of Siedlung Halen and its followers as the starting point.

Förkunskaper: I huvudsak godkänd på tidigare årskurser och kurser. God engelska då undervisningen kommer ske på engelska.

Kursfordringar: Godkända inlämningar, Närvaro på schemalagd ritsalstid aktivt deltagande i kursens aktiviteter som föredrag, handledning, seminarium, pinups och kritik tillfällen.

Kurslitteratur: Delas ut i början av varje project.

TUTOR - Alexis Pontvik, Architect SAR / RIBA

Born in Stockholm grew up in Sweden, Uruguay, Argentina and studied in Switzerland, Germany (Academy of Arts Düsseldorf) and in the UK (AA dipl. London). Has been teaching at several schools in the UK and Sweden since the early eighties. AP runs an own practice Pontvik Arkitekter AB since 1981 abroad, based in Stockholm since 1988. A large part of the commissions of the practice, have been urban design projects. The office has been designing houses and exhibitions in several European countries and the USA. It has been awarded several prizes in competitions. At present working on planning and architectural projects in East Africa among other projects. For more detailed information www.pontvik.se 'In my teaching I am intensely interested in the individual students work and the specificity of the project in question. At the same time - I always try to engage the discussion towards the general and fundamental aspects of architecture (Arkitektoniska grundfrågor) in ongoing individual tutorials in pinups and crits'.

TUTOR -Klas Ruin teaching record at KTH:

2000-01 METROPOLIS AND THE HOME, 2nd year. In collaboration with Lars Raattamaa.

2001-02 UTOPIAS, 2nd year. In collaboration with Lars Raattamaa

2002-03 ARABIC CULTURAL INSTITUTE, 4th year. Track leader. Assisting teacher Anna Webjörn.

2003-04 PARASITING PUBLIC SPACE. 4th year. Track leader. Assisting teacher Helena Mattsson.

Practice:

Own practice Ruin Arkitektkontor, established 1999. BR>

English version

Mega structures, super blocks and other complex projects

Syllabus:

Mega structures, super blocks and other complex projects

In the autumn and winter term TRACK 4 will be analysing large projects and how the overall super block did relate to the city and the landscape, in the past and how it does relate at present. We will analyse to which degree these large structures are dependent or relatively independent of their surroundings. We will be looking closer into the organisational structures, circulation systems and the relationship between the units forming it and the whole.

We would like to get an answer to questions as follows:

Which questions face a designer of a large project in terms of meaning and architectural expression?

Which geometrical patterns will be able to resolve the organisational and formal hierarchies of the large structures? How can self-motivated behavioural patterns be created within these systems? Which technical systems, support and other facilities are necessary for realising and maintaining these large projects today?

The three periods over the year are all separate projects but closely tied together thematically. We may look at large projects in the autumn term and switch over to the city in the winter and spring term. The study trip of TRACK 4 may become a group venture where students are sent out to collect information and visit specific realised projects. The info collected would which then be shared by the track. The third project after Easter will be the design of a singular building of high complexity in an urban surrounding. This study continues the research being carried out in the 2 previous projects but in a smaller scale.

(NOTE: The project is being worked on and will be further developed!)

Project nr 1:

- A LARGE SHOPPING CENTRE IN THE CENTRE OF STOCKHOLM

Commercial centres will be looked at, specialists will be interviewed and serious questions asked about the indoor shopping arcades changing the face of our cities and the habits of the consumer.

During the autumn term lead by Alexis Pontvik, Klas Ruin will be keeping in touch with the TRACK 4 being present at crits and introduction. Invited lecturers will be supplementing the studio with lectures and relevant teaching.

Project nr 2:

- A NEW UNIVERSITY IN THE OUTSKIRTS OF STOCKHOLM

A large educational institution as a relatively autonomous project surrounded by landscape independent of formal restrictions imposed by a inner city site, establishing its own logic .

During the winter term lead by Alexis Pontvik, Klas Ruin will be keeping in touch with the TRACK 4 being present at individual tutorial, crits and main pin ups. Invited lecturers will be supplementing the studio with lectures and relevant teaching.

Project nr 3:

29/3-3/6 2005 (10 weeks). Run by Klas Ruin. Assisted by Alexis Pontvik

LOW RISE HIGH DENSITY

The direction of the teaching is focused on building design, reaching from analysis of the social and cultural context of architecture to interior detailing. Each year is structured around a new theme in order to examine the role of architectural practice from different perspectives. The close integration of academic and artistic investigation is a strong underlying ambition in structuring the program. The ambition of the unit is to actively search for the complex.

The three projects this year in TRACK FOUR are all separate projects, yet closely tied together thematically

Background;

Between the 1950s and 1970s a number of influential social housing schemes were built that investigated a dense low rise organisation of dwellings into a formal and social entity, housings schemes that combined the reform ideals of the 1920s avant-garde with a new conception of urban space as a landscape.

References at work in these projects range from the English terrace house to the Arabic organisation of dwellings in the medinas.

Project;

The 10 week project begins with a research study of a number of projects such as the Siedlung Halen, Bern by Atelier 5 (1955-61) see pictures and drawings above , Maiden Lane, London Camden by Benson and Forsythe (late 1960s) and many others. Models will be built and the ideas behind the projects studied. If financially possible, we will make a short study trip to London in order to visit the Camden projects. After the research period each student will individually develop schemes on the site. Detailed programs will be available.

Site; Stockholm has a growing shortage of dwellings. The questions of where to build, how to build and for whom to build are on the top of the public agenda. There is a necessity to rethink former political decisions on possible locations for housing. A characteristic area in the Stockholm cityscape/landscape are the recreation areas along Lake mälaren belonging to the suburbs Bredäng, Sättra, Vårberg, Skärholmen and Vårby Gård. The suburban developments during the 1960s were planned in order to keep the waterfront and the green areas mainly as public non built recreation space. In the current situation the regional plan is questioned. The project low rise high density examines the possibilities of housing developments in these areas with the study of Siedlung Halen and its followers as the starting point.

Prerequisites: Depends on Erasmus student requirements. Good knowledge of English as the course will be conducted in English.

Requirements: Students are required to attend scheduled activities such as lectures tutorials, seminars, pinups and crits.

Required reading: Will be distributed at the beginning of each project.

TUTOR - Alexis Pontvik, Architect SAR / RIBA Born in Stockholm grew up in Sweden, Uruguay, Argentina and studied in Switzerland, Germany (Academy of Arts Düsseldorf) and in the UK (AA dipl. London). Has been teaching at several schools in the UK and Sweden since the early eighties. AP runs an own practice Pontvik Arkitekter AB since 1981 abroad, based in Stockholm since 1988. A large part of the commissions of the practice, have been urban design projects. The office has been designing houses and exhibitions in several European countries and the USA. It has been awarded several prizes in competitions. At present working on planning and architectural projects in East Africa among other projects. For more detailed information www.pontvik.se

'In my teaching I am intensely interested in the individual students work and the specificity of the project in question. At the same time - I always try to engage the discussion towards the general and fundamental aspects of architecture (Arkitektoniska grundfrågor) in ongoing individual tutorials in pinups and crits'.

TUTOR - Klas Ruin teaching record at KTH:

2000-01 METROPOLIS AND THE HOME, 2nd year. In collaboration with Lars Raattamaa.

2001-02 UTOPIAS, 2nd year. In collaboration with Lars Raattamaa

2002-03 ARABIC CULTURAL INSTITUTE, 4th year. Track leader. Assisting teacher Anna Webjörn.

2003-04 PARASITING PUBLIC SPACE. 4th year. Track leader. Assisting teacher Helena Mattsson.

Practice:

Own practice Ruin Arkitektkontor, established 1999.

Spår 5; Fredrik Lund

The design studio

preliminary programme academic year 2004 / 2005

the autumn term will start in the domechurch museum by sverre fehn in hamar,norway - as a start for a three week workshop with professor karl christiansen from the architecture school of århus, called: techtonics - material to construction.

after two days in hamar we go to oslo for two days and then on to bohus malmøn where you will work with sites on this cliff coast

the trip will last about eight days - we will rent a bus

based on your experiences from the workshop the main task for this term will be to design a house for the western sea,on the cliff coast of bohus malmøn.this will go on until x-mas.

this illustrates the main ambition with unit 5: to work with basic architectural design at an advanced level,to go into detail (in relatively small projects), to explore the relationships and interaction between construction,material, form and expression.

the spring term will start with a long excursion to porto,braga, santiago de c. la coruna and bilbao.we will fly to porto first,then go north and east and if possible I want the trip to last 3 weeks with a longer stay in la coruna, where we will work with a site for a youth hostel by the coast.

this goes on until the 15th march.

there will be one more project from this time until the summer crits in late may - yet to be decided

every project will be starting with an architectural programming period.....searching for themes (by models) and deciding for a material to explore.....there will be a lot to do.....but when we play time disappears?

Spår 6; Ana Betancour Architecture + Urban Research Laboratory

A + URL [Architecture + Urban Research Laboratory] is a Diploma course in urban and architectural design. The programme provides the opportunity to develop advanced approaches and skills, knowledge and expertise in pursuit of the most pressing cultural, theoretical, technological issues facing contemporary architecture.

Aim and Methodology: Design as research

The point of departure of A + URL is to understand architecture and the city as a dynamic system and the design process as a field of research. The aim is to develop alternative strategies and ways to operate and catalyse change within global transformations affecting cities today. Studio projects, workshops and seminars focus on emergent metabolic and autonomous systems, complex spatial formations, new organisational patterns and communication networks. The field of study is the impact of globalisation on architecture and urbanities, and more specifically the relationship between the mediated/responsive and the physical city.

The year programme is built up through a sequence of connected studios, seminars, lectures and workshops evolving around a theme. It involves regular design based studios and theory lectures that structure theoretical and practical basis of the course. Modes of working are tested and developed through unconventional experimentation and within the milieu of the studio conceived as a laboratory. This involves making physical (low tech/DIY) and interactive (i.e. sensors) installations and prototypes, that link physical phenomena to virtual aspects, as well as detailed urban, architectural and landscape proposals.

The investigations and design process works towards architectural interventions that intend to add a new layer of spaces, infrastructure, production, technological insertions, and/or events ? creating a new matrix onto old existing structures. The architectural and urban intervention can be seen as operative and operating systems, agents that can transform, subvert and mutate existing systems of production and inhabitation of a city.

General structure

The year is structured as interrelated parts which breakdown the work into various parts. Between modules are shorter workshops that input other skills and issues such as critical theory, technology or base level skills into the development of the work.

The main areas are:

Module 01: Research / Database

Investigations into existing systems, through interdisciplinary research we discuss how to critically process data. Developing basic skills in information design, generative media, narrative structures and spatial navigations.

Module 02: Laboratory work

Hands on testing, and prototype development, advanced skills in appropriation/DIY technology, basic electronics, and feedback mechanisms through the construction of autonomous systems, devices and installations.

Module 03: Urban Models and Scenarios

Investigations of models, methodologies and theories in urban design. The intention here is to develop basic expertise and methods in the construction of strategies, open-ended urban scenarios, and programming in the individual projects.

Module 04: Field studies

Field work/studies, initiation of cultural events, and interventions. The aim is to develop skills in the understanding and reading of urban processes and field conditions, using the interventions as catalyst for reading or/and interaction on site.

Module 05: Urban + Architectural interventions

Design resolutions in various scales for hybrid, cross programme, multipurpose spaces, networks, infrastructure and buildings.

Applied Architecture Theory and Applied Technology

The theory and technology courses are part of the development of the projects, the lectures and seminars support and direct students to define issues relevant in the projects.

Applied Theory: Urban Imaginary

The aim is to develop a critical understanding for historiography in contemporary architectural history and theory. Exploring various forms of urban and architectural representations, the seminars evolve around

issues of construction of representations and how media contributes in the construction and perception of space.

Applied Technology: Emergent technologies

The aim is to develop technological solutions exploring in the urban and architectural propositions: synthetic environments, new materials, low-tech and alternative technologies as well as self-sufficient systems.

Assessment

The assessment and evaluation incorporates a portfolio-based project together with a written dissertation in theory and technology. The project and dissertations are set up to allow students to either develop own concerns or to further the design work.